BIBLIOTECA CENTRALĂ REGIONALĂ R.P.R. Hunedoara Deva

● În acest număr ● În paginile ● În acest număr pagi 2 4 5 ● În nile ● În acest număr ● În paginile ● În acest număr

CARNET DE LUCRU

MICROENCICLOPEDIE

SPORT

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIII, SERIA II.
NR. 5522
6 PAGINI — 25 BANI
DUMINICĂ
19 FEBRUARIE 1967

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe ministrul afacerilor externe al Finlandei, Ahti Karjalainen

Secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Nicolae Ceaușescu, a primit vineri la amiază pe ministrul afacerilor externe al Finlandei, Ahti Karjalainen, care face o vizită în țara noastră.

La primire au participat Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Andrei Păcuraru, șef de secție la C. C. al P.C.R., Mircea Malița, adjunct al ministrului afacerilor externe, și Nicolae Vancea, ambasadorul României la Helsinki.

Ministrul afacerilor externe finlandez a fost însoțit de Björn-Olof Georg Alholm, ambasadorul Finlandei la București.

În timpul convorbirilor, a avut loc un schimb de păreri privind relațiile dintre România și Finlanda, precum și probleme ale politicii internaționale actuale, exprimîndu-se dorința comună ca relațiile dintre cele două țări să fie dezvoltate continuu, în interesul ambelor popoare, ceea ce contribuie la crearea unui climat favorabil de cooperare și înțelegere între popoarele europene, servește cauzei păcii în lume.

Întrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

Oaspetele finlandez primit la Consiliul de Stat și la Consiliul de Miniștri

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Chivu Stoica, a primit vineri pe Ahti Karjalainen, ministrul afacerilor externe al Finlandei.

Au participat Grigore Geamănu, secretarul Consiliului de Stat, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Mircea Malița, adjunct al ministrului afacerilor externe, Nicolae Vancea, ambasadorul României la Helsinki.

Au fost prezenți ambasadorul Finlandei la București, Björn-Olof Georg Alholm, și persoanele oficiale care însoțesc pe oaspete.

Cu acest prilej a avut loc un schimb de păreri referitor la dezvoltarea relațiilor de colaborare între România și Finlanda.

Întrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

★

Vineri dimineața, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a primit pe ministrul afacerilor externe al Finlandei, Ahti Karjalainen.

Au participat Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Mircea Malița, adjunct al ministrului, Nicolae Vancea, ambasadorul României la Helsinki.

Au fost de față Björn-Olof Georg Alholm, ambasadorul Finlandei la București, funcționarii superiori din Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei, care însoțesc pe oaspete.

În cursul întrevederii, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, au fost abordate probleme de interes comun.

(Agerpres).

LUNI SE DESCHID ÎN CAPITALĂ LUCRĂRILE CELEI DE-A VI-A CONFERINȚE PE ȚARĂ A U. A. S. R.

SUCCES !

Mandatarii celor peste 136 000 de studenți din institute de învățămînt superior — lumea tînără și optimistă care populează amfiteatrele înaltei științe — se întîlnesc, în zilele de 20 și 21 februarie, într-un mare sfat studențesc — Conferința pe țară a asociațiilor studenților.

Imnul universitar tradițional „Gaudeamus igitur" va răsuna în sala conferinței simbolizînd bucuria de a fi student azi, în România socialistă, ca un imn al recunoștinței fierbinți față de partid, față de popor.

Mîndria de a fi student al școlii superioare românești, aflată în plină dezvoltare și afirmare prestigioasă, de a fi elevi ai unor eminenți dascăli și valoroși savanți se concretizează în pasiunea cu care tineretul universitar învață, muncește, în demnitatea cu care-și trăiește studența.

Delegații din cele 15 centre universitare vor prezenta, la tribuna conferinței lor, cartea de vizită studențească: rezultatele bune și foarte bune obținute la bilanțul sesiunilor, precum și întîiele succese profesionale înscrise în fișa specialistului de cei 33 000 de absolvenți ai facultăților, care au primit în ultimii doi ani „botezul" producției. Cu aceste însemne ale pasiunii față de profesia aleasă, ale conștiinței înaintate, ale responsabilității mature în fața îndatoririlor studenției, reprezentanții tineretului universitar al patriei vor dezbate probleme importante ale activității lor, contribuind la o multilaterală analiză a modului în care asociațiile își îndeplinesc sarcinile încredințate de partid, la un valoros schimb de experiență în vederea îndeplinirii cu succes a sarcinilor pe care le au.

A fi student — azi, a fi specialist — mîine, implică un mare răspuns dat încă de pe acum țării, o răspundere asumată conștient, și un exigent și continuu examen al maturității. În fața viitorilor specialiști anii cincinalului, dezvoltarea de perspectivă ascendentă a economiei și culturii, ridică sarcini deosebite. Este limpede, așadar, că cei 120 000 de specialiști, pe care școala noastră superioară îi va da țării pînă în anul 1970, vor trebui să dobîndească în anii studenției o pregătire trainică pentru a putea contribui, cu cea mai înaltă competență, la realizarea marilor sarcini încredințate de partid, pentru ridicarea României socialiste tot mai sus pe culmile progresului și civilizației. Asociațiile studențești, alături de organizațiile U.T.C., își dedică activitatea cu precădere educării tineretului studios în spiritul înțelegerii răspunderilor sale sociale, pentru ca intelectualul în devenire să treacă examenul maturizării răspunderii cu cel mai înalt calificativ: acela de a fi meritat într-adevăr încrederea, grija și dragostea partidului, a întregului popor.

Fără îndoială, dezbaterea plină de răspundere a celor mai importante probleme ale muncii asociațiilor, ale întregii studențimi, rodnicul schimb de experiență pe care-l va prilejui conferința, hotărîrile mature ce se vor lua, vor face ca în viitor asociațiile să-și sporească contribuția la rezolvarea sarcinilor care stau în fața școlii noastre superioare, la formarea unor generații de specialiști înnobilate de năzuința fierbinte de a fi la înălțimea îndatoririlor de onoare ce le vor reveni ca schimb de mîine al purtătorilor făclie științei și culturii înaintate, ca slujitori devotați ai României socialiste.

Urăm succes deplin lucrărilor Conferinței studenților !

„Scînteia tineretului"

Studenție trăită din plin — înseamnă studiu făcut cu pasiune, pregătire multilaterală pentru profesie, la curs, în bibliotecă, în laborator

Foto : O. PLECAN

Cargou frigorific

În sectoarele de construcții navale ale Uzinei mecanice din Turnu-Severin a început fabricația primului cargou frigorific de 1500/2000 tdw, dintr-o serie de 12 nave de același tip ; această navă se construiește pentru prima dată în țară. Proiectul de execuție prevede, între altele confecționarea suprastructurii navei din aliaje de aluminiu. Constructorii vor folosi și alte materiale ușoare pentru a reduce greutatea navei, și a mări, în același timp, capacitatea de depozitare.

(Agerpres)

În șir indian...

ZIUA CEFERIȘTILOR

Un mecanic, un inginer, o locomotivă...

Dumneata care în clipa aceasta iei ziarul nu-l cunoști pe Nicolae Țîrlea. Deși, cu toată graba de a vedea marea, cînd ai coborît din tren, în Eforie, astă vară, ai fi putut să-ți arunci privirea spre geamul înalt al locomotivei Diesel. Ai fi întîlnit chipul unui om cu înfățișarea senină. Te-ar fi surprins poate îmbrăcămintea lui oarecum festivă: haine de culoare închisă, cămașă albă, cravată. N-ai făcut-o și nu-i nimic ; de fapt nici el, mecanicul Țîrlea n-a avut această pretenție. Știa că dumneata erai grăbit și te-a adus fără oprire pînă la malul apei albastre, exact în momentul cînd aveai întîlnire cu ea. N-a întîrziat nici o secundă. N-a întîrziat nici acum cîteva zile cînd a gonit la fel prin Bărăganul alb, ducînd la Constanța 1 800 tone-utilaje care vor umple pîntecele vapoarelor și vor lua apoi celălalt drum.

— Ai calculat vreodată cît valorează încărcătura trenurilor dumitale, tovarășe Țîrlea ? — l-ai întreba, poate, dumneata, dacă l-ai cunoaște.

— Nu, și nici n-aș putea.

VICTOR CONSTANTINESCU

(Continuare în pag. a V-a)

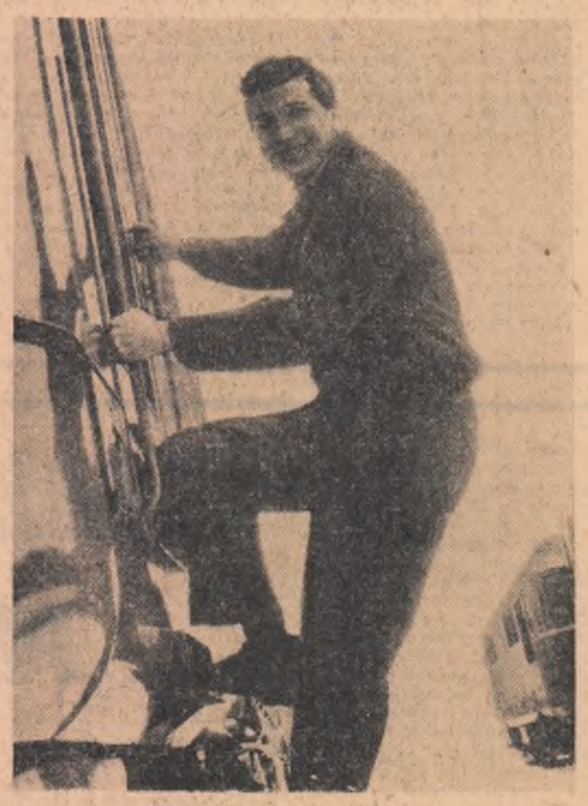

O privire scrutează zările, reducînd distanțele. Priviți : le scrutează senin, zîmbitor, ca un adevărat stăpîn al depărtărilor. Pentru că, în nesfîrșitele călătorii prin țară, legătura dintre om și mașină a devenit indestructibilă. Un permanent dialog în timp o alimentează amplificînd-o. Și poate n-aș fi sesizat această privire sigură, optimistă, voioasă — caracteristică tuturor tinerilor noștri în muncă, de altfel — dacă nu mi-ar fi atras atenția un fapt semnificativ : tînărul ajutor de mecanic Victor Iaurum de la Depoul C.F.R. Brașov, împlinește zilele acestea un an de cînd a urcat la „bordul" locomotivei Diesel. Și în tot acest an, acceleratele 204 și 302 pe care le remorchează au ajuns întotdeauna cu exactitate (la secundă !) în stațiile în care erau așteptate. Îi urăm, în cel de-al doilea an al meseriei sale, tradiționalul „Drum bun !".

Foto-text : O. PLECAN

CADRAN

DINCOLO DE COINCIDENȚE

Deunăzi, un om de teatru se plîngea de lipsa de timiditate a publicului pentru ritul spectacolului de teatru care variază de la ținuta vestimentară, necorespunzătoare, de stradă, la trecerea șușotitoare și foșnitoare printre rînduri după semnalul de începere și mergînd pînă la zgîrcenia pe care o dovedesc unii cu timpul atunci cînd, după căderea cortinei, s-ar cuveni să aplaude rivna actorilor, preferînd însă galopatul spre garderobă. (Omul de teatru avea desigur, dreptate). Și ce sală era cînd juca Tony Bulandra, Maria Filoti... Dar astăzi spectatorul nostru — acesta de care vorbim — e veșnic grăbit, veșnic în întîrziere cu timpul. Un tramvai aglomerat îl face inapt pentru o comedie, o indigestie îl provoacă iritații în cea mai lirică scenă din „Romeo și Julieta". Și, în definitiv, ai comparat dumneata din curiozitate cronicile scrise despre același spectacol ? Nu ? Păcat. Ți-ai fi dat seama ce însemnătate poate avea o proastă stare de spirit, sau una bună asupra unui cronicar. Cîte stări de spirit, atîtea reacții și moduri de a înțelege.

Omul de teatru a plecat, lăsîndu-mă într-o... stare contrarie. Să înțeleg oare că viața noastră trepidantă știrbește din atmosfera de mare inti-

V. ARACHELIAN

(Continuare în pag. a V-a)

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

CÎND UITĂM LOGODNA, BATEM LA UȘA TRIBUNALULUI ?

Pentru oricare dintre tineri căsătoria este prilejul gîndurilor frumoase, al planurilor entuziaste de viitor ; acest eveniment generează credința și de multe ori certitudinea că alături de omul drag, ales tovarăș de viață, vor deveni mai generoși, mai puternici. Căsătoria reprezintă un înalt suport moral al faptelor și comportării viitoare. Dar oare întotdeauna căsătoria, legătura dintre cei doi soți rămîne fondul stimulator al vieții lor ? Păstrează căsătoria de fiecare dată simbolul maturizării psihice, al răspunderii morale și, dacă nu, de cine și cum sînt ajutați tinerii pentru care familia, căsnicia, a pierdut puterea de a-i uni, de a le călăuzi viața, de a le inspira faptele ?

O experiență nerecomandabilă

Dintre cei prezenți la ședința de conciliere, atenția mi-o atrage un tînăr înalt, brunet ; pe sub un început timid de mustață aruncă zîmbete cu aere de superioritate ce trădează efortul lui, de a părea un tip deosebit de cei în mijlocul cărora se află. Are 24 de ani, muncitor într-o întreprindere din raionul Griviția Roșie. Soția este rihtuitoare la o întreprindere bucureșteană.

— De ce ați înaintat divorțul ?

— ...Pentru că nu ne-am potrivit...

Inutil să încerci să-l faci să fie mai explicit, mai concret.

— De cît timp sînteți căsătoriți ?

— Prin iulie, 1965...

Mai tîrziu aflu că s-au căsătorit în august 1965.

În 8 zile a cunoscut-o, în a noua a luat-o de nevastă. Practic au locuit împreună 28 de zile după cununie. Doar atît. Și așa, în 36 de zile Tudor T. a făcut și a desfăcut un cămin. Fără vreun motiv întemeiat. Recunoaște acest lucru ; de nesocotința lui și-a dat seama mai tîrziu ; înainte de a veni aici, la cabinetul judecătorului, a vorbit și cu soția ; au hotărît să reclădească, ceea ce, înainte de vreme, au dărîmat. A fost o experiență tristă ; nu i-a sfătuit nimeni cum să trăiască ; nici frați, nici părinți. Cînd le-au spus că se vor căsători, singura vorbă ce-au găsit-o pentru ei a fost : „Treaba voastră, faceți

ILEANA DINICĂ

(Continuare în pag. a V-a)

DIN AGENDA CORESPONDENȚILOR VOLUNTARI

● Întreprinderea „Electro-Mureș", din Tîrgu Mureș, a asimilat un nou tip de antenă pentru televizor alcătuită din 15 elemente. Ea are o sensibilitate sporită de captare a imaginilor, oferind astfel condiții mai bune de recepție chiar și în unele zone greu accesibile pentru transmisii. Anul acesta se vor fabrica 160 000 de antene. (ION VULCAN)

● Sala căminului cultural devenise neîncăpătoare în ziua cînd elevii Școlii generale nr. 14 din orașul Craiova au organizat seara literară dedicată marelui nostru poet M. Eminescu.

În cadrul acestei manifestări s-au recitat versuri din „Scrisoarea a III-a", „Împărat și proletar", „Călin", s-au interpretat cîntecele „Mai am un singur dor", „Pe lîngă plopii fără soț" „Somnoroase păsărele". (prof. GHEORGHE ZAMAN)

● „Olimpiada pe meserii" a cuprins întreaga secție țesătorie de la Fabrica „Partizanul roșu" din Brașov. Din cei 40 de concurenți cele mai bune răspunsuri le-au dat tinerele Dorica Voinescu, Eufrosina Matei, Maria Mostan — țesătoare apreciate pentru calitatea produselor pe care le execută. (DELIU FLOREA)

● Cel de al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori (faza intercomunală), a readus pe scenă, în raionul Marghita, jocuri și cîntece tradiționale românești. Concurenții din Săcuieni și Curtuișeni au interpretat diferite melodii la instrumente ce datează de peste 700 de ani pe aceste meleaguri.

Interpreții de muzică populară Ștefan Bora din Săcuieni, Eugenia Mladin, Pușcaș Irina din comuna Cadea, Teodor Brănescu din Popești și formațiile de dansuri din Curtuișeni și Sălacea au fost răsplătiți cu vii aplauze. (APOSTOL DIACONU)

● La cabinetul tehnic al Întreprinderii de reparații auto București-Oltenița s-au înregistrat în anul trecut 106 inovații cu o eficiență economică antecalculată de 642 461 lei. Inovația numărul 1 din acest an aparține colectivului format din strungarul Ion Ivan, maistrul Ioan R. și vulcanizatorul Vasiliu M. și se referă la „Garnituri cilindri — frînă și garnituri servo-frînă". Aplicarea ei va aduce anual întreprinderii economii în valoare de zeci de mii de lei. (AUREL PUSTAI)

Grigore Locusteanu, student: *(Din a opta bienală de fotografii artistice)*

POVESTE NETERMINATĂ

Am intitulat aceste rînduri „Poveste neterminată", gîndindu-ne că asemenea întîmplări nu se mai petrec decît în basme. Eroul principal are un nume ciudat — „dosar 3 926" — și a venit pe lume la 31 iulie 1965. În cîteva luni, între copertele sale s-au adunat zeci de adrese, întîmplări, reveniri, constatări, cereri etc., însoțite de numele a trei procurori, cinci secretari de tribunal, doi judecători etc., etc.

Cum s-a născut acest dosar? Să ne-ntoarcem cu 10 ani în urmă. În 1957, soții Isidor și Maria Potlog din orașul Rîmnicu Vîlcea au obținut avizul nr. 137 pentru parcela 226 pe care urmau să-și ridice o locuință, proprietate personală. Odată cu construcția a început și seria „surprizelor" de basm.

Prima în 1965, pe cînd se mai lucra la construcția casei: sfatul popular al orașului a cerut (cu adresa nr. 11 471 din 31 iulie 1965) soților Potlog să i se pună la dispoziție o cameră, afirmînd că aceștia au spațiu excedentar. Cum s-a ajuns la această concluzie nimeni nu-și amintește cu exactitate, sau refuză să-și amintească. Există mai multe variante. Tovarășul Ardeleanu Nicodim, vicepreședinte, afirmă că s-a întreprins o acțiune de verificare a modului cum este folosit spațiul în oraș; tovarășul Beldiman Constantin — de la serviciul spațiului locativ, susține că a existat o reclamație...

A doua surpriză: soții Potlog s-au văzut acționați în judecată. De ce? Apăruse o cameră în plus. Povestea începe să se îmbogățească cu tot mai multe personaje. La 6 noiembrie 1965 apare la fața locului o comisie pentru a verifica „spațiul excedentar". Se întocmește, se semnează, se parafează și un proces verbal din care cităm: „...camera (n.n. cea solicitată) este neterminată" (sic!). Totuși pretențiile cresc. Acum se cerea, în continuare, evacuarea din camera „neterminată" și din spațiul afectat pentru... baie. Se scurg... 9 ședințe publice. Tribunalul raional dă cîștig de cauză sfatului popular. Pe drept cuvînt, socotindu-se nedreptățiți, soții Potlog s-au adresat Tribunalului regional Argeș, care, prin decizia civilă nr. 930, rămasă definitivă, se face, în fine, „lumină", respingîndu-se ca nefondată acțiunea sfatului.

Se părea că aici sfîrșesc peripețiile dosarului cu pricina. Normal așa ar fi trebuit să stea lucrurile. Dar... a intervenit o „întîmplare" sau „ghinion" cum o numește tovarășul Emil Protopopescu, jurisconsult la Sfatul popular regional (probabil e jenant să-i spui o condamnabilă neglijență), care a dat naștere la alte surprize. Întîi s-au încurcat dosarele. Apoi au apărut adresele semnate de jurisconsult: „...vă facem cunoscut că Tribunalul regional Argeș a respins ca nefondat recursul soților... etc. etc". Tovarășul C. Constantinescu, secretarul sef al tribunalului raional, certifică: „prezenta copie este conformă cu originalul sentinței civile..." I.A.L. intră și el în acțiune. Încep să vină... viitorii chiriași.

Veneau ziua.

Veneau noaptea.

Veneau să vadă cele două camere cu pricina.

Soții Potlog s-au opus știind că justiția le făcuse dreptate. Dar parcă ce știau ei avea vreo importanță! Importanță aveau „hîrtiile" și acolo scria negru pe alb... *„respins ca nefondat recursul"* etc., etc., (deși, după cum am văzut, acesta nu fusese respins). Promptă a venit la fața locului și comisia care urma să aducă la îndeplinire sentința, evacuînd din camerele de locuit, pe cei împricinați.

Din nou soții Potlog au trebuit să piardă timp prețios pentru a dovedi un lucru pe care reclamanții aveau datoria să-l cunoască cu multe luni în urmă.

. . . . . .

Procesul care a durat atîta amar de vreme s-a terminat. O parte din cei vinovați au fost sancționați. Ceea ce însă nu s-a lămurit este modul în care își califică neglijența tovarășul Emil Protopopescu. Sigur, ca jurist, dînsul cunoaște bine legile (chiar atunci cînd încurcă dosarele) de aceea afirmă cu atîta convingere (n.n. și fără jenă) *„Administrativ nu mai pot fi sancționat deoarece au trecut 6 luni de cînd am făcut comunicarea"* Atît și nimic mai mult. O asemenea atitudine din partea celui învestit să apere drepturile cetățenilor ni se pare de-a dreptul revoltătoare și credem că organele superioare îi vor dovedi contrariul. Ni se pare firesc ca toți cei care din „ghinion", „întîmplare" sau „neglijență" au contribuit la acest proces să fie trași la răspundere în raport cu gravitatea faptelor lor.

LIDIA POPESCU
GH. NEAGU

Un artist amator la 30 de locuitori

DEVA (de la corespondentul nostru)

Desfășurarea celui de al 8-lea concurs artistic al formațiilor de amatori în regiunea Hunedoara este în toi, avînd deja caracter de masă. La prima fază (inter-întreprinderi, inter-comunale și inter-cooperatiste) participă 1 255 de formații artistice ale așezămintelor culturale și sindicatelor: coruri, brigăzi, tarafuri, grupuri vocale, ansambluri folclorice, formații de estradă, soliști vocali și instrumentiști și dansatori etc.

Numărul interpreților care fac parte din aceste formații este de aproape 20 000, ceea ce înseamnă că în regiunea Hunedoara, la aproximativ 30 de locuitori există cîte un artist amator.

CARNET DE LUCRU

Magdalena Popa

Tînăra balerină care a uimit cu grația ei Europa și nu numai Europa — pe lîngă rara virtute a expresivității dansului, mai are una, de ce n-am spune-o, încă destul de rară: celebritatea nu i-a luat nimic din spontaneitatea, firescul și modestia celor două zeci și foarte puțini ani.

— *Îmi place să vorbesc despre dans, pentru că îl iubesc nemăsurat, cred că este o minunată modalitate de a transfigura artistic trăirile autentice.*

— Mi-ați răspuns implicit la prima întrebare pe care doream să v-o pun. Deci, pentru dumneavoastră, dansul este exprimarea unei emoții trăite. Întrebarea nu este gratuită, pentru că nu puțini sînt aceia care iubesc mișcările dansului pentru frumusețea lor în sine.

— *Iertați-mă, dar nu cred că este posibilă intrarea în sfera artei în felul acesta. Dacă nu „trec rampa" n-are nici un rost să dansez. Și cum altfel s-o trec, dacă nu povestesc ceva spectatorilor — firește, povestit nu într-un sens literal.*

— Dar chiar ați „povestit" foarte frumos. Ne-ați povestit-o pe Odilia, din „Lacul lebedelor", pe Giselle, ca să numesc numai două din marile succese.

— *Da, dar vedeți dumneavoastră, dacă rămîi numai la literă, fie ea și clasică, nu faci decît să reproduci fidel. Or, dansul îți oferă marea șansă a propriei exprimări. Ceva din mine este în fiecare din rolurile acestea.*

— Preferați piesele clasice?

— *Sînt balerină. Dacă mă întrebați ce iubesc, am să vă spun că iubesc marile pagini ale baletului. E vina mea că ele rămîn — orice am zice — cele clasice?*

— Și totuși, baletul rus al lui Diaghilev — acum cîteva decenii — a avut un cuvînt serios în dezvoltarea artei moderne.

— *Nu mi se pare că mă contraziceți. Aceea a fost o trupă mare. Și de altfel, surprinzător în trupa lui Diaghilev, nu era în primul rînd dansul, ci ambianța, decorurile, costumele, partitura.*

— Ați avut numeroase turnee, ați intrat în contact cu diferite școli de balet. Se vorbește despre „criza teatrului liric", se încearcă formule noi. Această criză se referă și la balet? Ce încearcă de fapt Béjart — despre care se vorbește atît?

— *O avalanșă de întrebări. Am să încerc să vă răspund. În primul rînd turneele. Ele sînt o excelentă școală. Întîi — verificarea, uneori periculoasă — a propriilor posibilități. Apoi, înveți, înveți în permanență, uneori înveți și ce nu trebuie să faci. O criză a baletului? Am dansat pe cîteva din marile scene ale lumii, piese clasice, în fața unor săli pline și entuziaste. Spun un truism afirmînd că dansul nu poate să moară. Este adevărat că se încearcă formule noi, pe cît de adevărat, pe atît de firesc. Experimentul în artă este strict obligatoriu. Dar trebuie privit cu mult discernămînt. Unele din aceste „experimente" nu înseamnă nimic altceva decît încercarea disperată de a ieși din anonimat. Obsesia concurenței. Oricît ar părea de trist ceea ce spun, există și o piață a artei, uneori foarte violentă. Vă amintiți cred, încercarea de a dansa simfonia a IX-a a lui Beethoven, cu un mare ansamblu, format din dansatori de toate naționalitățile și rasele pămîntului. Veți recunoaște tributul comercialului, al senzaționalului cu orice preț. De altfel, spectacolul n-a rezistat. Despre Béjart se vorbește foarte mult. Din păcate, ultima dată am stat foarte puțin la Paris și am văzut foarte puțin. După cîte îmi dau eu seama, el încearcă un fel de eliberare a baletului, de orice canoane, renunță la decoruri, dansatorii sînt costumați foarte simplu — în maiouri negre — chiar dacă e vorba de „Romeo și Julietta". Cînd există, decorul sugerează o sală de sport, singurul element expresiv este podeaua, formată din romburi colorate. Ce-am văzut eu, nu mi-a plăcut.*

— De ce?

— *Gimnastică. Stilizare excesivă, eliminarea fluidului emoțional. Mișcări lineare, ușor mecaniciste. Poate n-am dreptate, dar mie mi se pare că dansul clasic înseamnă în primul rînd grație, transfigurare, eleganță. Transcrierea coregrafică a marilor piese muzicale chiar — diferit de muzica pentru balet — trebuie făcută cu multă grijă, după aprofundarea celor mai sensibile nuanțe ale muzicii. Evident, nu poți dansa muzică modernă cum dansezi baletul lui Ceșikovski. În fond, discuția ajunge la stil.*

— Isidora Duncan nu iubea ceea ce ea numea „dansul pe poante" ca și „tu-tu"-ul. Ceea ce n-o împiedica să fie o mare dansatoare.

— *Dar fiecare gest al ei avea încărcătură emoțională. În măsura în care o posedă, fiecare stil este valabil. De altfel, n-aș vrea să înțelegeți că pe mine mă interesează numai baletul clasic. Am dansat la televiziune un dans în coregrafie proprie — pe jazz ușor simfonizat. Sper că e numai un început.*

— Ați dansat la Moscova, Paris, Londra, Havana... și așa mai departe. Care a fost cea mai mare emoție și cel mai mare succes?

— *Emoții ai întotdeauna. Emoții întîi față de tine. Și apoi publicul, publicul mereu mai exigent și atît de diferit. Francezii sînt exuberanți și receptivi, dar știu atît de multe, au văzut foarte multe! Este greu să-i cucerești. Cubanezii au mari balerini. Moscova — inutil să comentez. Poate cel mai greu a fost totuși în Anglia, pentru că englezii dansează cu totul altfel. Ei țin mult la maxima sobrietate a mișcărilor, îți cer să ai o anumită „morgă" pe scenă, elimină în mare parte lirismul, culoarea, specifice modului nostru de a dansa. Mi-a fost greu să mă acomodez. De altfel, pînă la urmă nici n-am renunțat. Am dansat așa cum știam și cum doream în „Lacul lebedelor".*

— Și cu mult succes! Ați învins pînă și proverbiala răceală englezească. Deși nu mi-ați răspuns la întrebarea „cel mai mare succes" — mărturisesc că ea era, în parte, inutilă. Peste tot ați reputat mari succese. Încumunarea a fost totuși la Paris, cînd ați cîștigat marele premiu într-un concurs unde aveați rivale de mare valoare. Nu-mi rămîne decît să vă întreb ce doriți pentru dumneavoastră, pentru baletul românesc?

— *Fiecare succes obligă în cel mai înalt grad. Nici nu ai cînd să te liniștești pe tine însuți, dacă ești conștient că ai multe trepte de urcat. Voi dansa la Barcelona „Giselle". După aceea la Moscova. Din ce în ce mai greu. Eforturile sînt mari, dar cînd îți iubești arta, nu te gîndești la ele, decît cît este nevoie. Tinerețea nu este niciodată o scuză pentru repaos, dimpotrivă. Și mai este ceva. Se vorbește deja de o înaltă școală interpretativă românească. Iată ceea ce nici eu, nici colegii mei, n-avem voie să uităm. Ce-mi doresc pentru baletul românesc? Practic, mai multă inventivitate în repertoriu, mai multă varietate. Rămînem mereu la 3—4 piese clasice și atît. Îndrăzneala nu înseamnă aventură. Nu sînt deloc pentru preluarea unor experimente ineficiente, care nu folosesc nimănui. Dar trebuie învățat, cu răbdare, cu perseverență. În felul acesta nu se poate să nu reușim.*

Iată deci — că la coordonatele tinerei artiste Magdalena Popa trebuie să mai adaug o dimensiune: seriozitatea. Și totuși, am o nedumerire. Spectacolele ei, pe scena Operei din București sînt rare. Oare singura explicație este pregătirea pentru turnee? Am vrea s-o vedem mai des pe una din cele mai strălucite mesagere a artei românești.

SMARANDA JELESCU

În fața vitrinei librăriei Gheorghe Lazăr din Deva

Întîlnire cu sportivi fruntași

BRAȘOV (de la corespondentul nostru)

Din inițiativa Comitetului regional Brașov al U.T.C., recent a fost organizată în sala Teatrului de Stat din Brașov, o interesantă întîlnire între tinerii orașului și cîțiva dintre cei mai cunoscuți campioni ai țării. Cu acest prilej, maeștri ai sportului, multipli campioni mondiali, europeni și medaliați olimpici printre care Radu Hușan, antrenor federal emerit, A. Vernescu, A. Sciotnic, și M. Turcaș, au vorbit tinerilor despre drumul parcurs de ei spre titlul suprem.

Au fost relatate, de asemenea, aspecte despre pregătirile pe care le fac sportivii români în vederea Jocurilor Olimpice din Mexic și a altor confruntări internaționale.

PAZA BUNĂ ASIGURĂ... PROTECȚIA MUNCII

Răsfoim împreună cîteva planuri de muncă ale comitetului U.T.C. de la Exploatarea minieră „Săsar"-Baia Mare. Secretarul comitetului, tovarășul Gheorghe Bordei, ne arată un obiectiv din planul muncii. Citim: „Se vor lua toate măsurile pentru a forma o opinie de masă privind respectarea N.T.S. de către tineri..." E drept, în nici un alt trimestru al anului 1966 nu mai era prevăzut un asemenea punct. Încercăm să aflăm de la tovarășul secretar ce înțelege prin acel „se vor lua toate măsurile".

— Înteleg că toate cazurile de abatere de la normele de protecția muncii trebuie discutate în adunările generale, pentru a se lua atitudine împotriva lor.

Atîta tot deci: „Toate măsurile" suna mai promițător. Totuși...

— Și cîte adunări de felul acesta ați ținut în trimestrul IV?

— Nici una. N-am avut cazuri de discutat.

Așadar, la „Săsar" se așteaptă întîi ivirea cazurilor pentru ca organizația U.T.C. să intervină și să-și manifeste prezența.

Într-o altă parte, la Exploatarea minieră Baia Sprie, tovarășul Mihai Boniș, secretarul comitetului U.T.C. de aici, ne avertizează cu toată sinceritatea, de la bun început:

— În planurile noastre de muncă nu veți găsi mare lucru despre respectarea normelor de tehnica securității.

Și avea perfectă dreptate. Cu o singură observație: în loc de „mare lucru" trebuia spus „nimic". Iată și dovezi: din totalul accidentelor ivite anul trecut la Baia Sprie 18 cazuri aparțin tinerilor. Secretarul comitetului U.T.C. nu știe dacă vreunul din ele a fost analizat sau pus în discuția vreunei adunări generale.

Situațiile de acest gen se repetă, din păcate, într-un fel sau altul, la mai multe exploatări miniere din Maramureș. În multe locuri se observă o anumită timiditate a organizațiilor U.T.C. de a se apropia de capitolul acesta, al protecției muncii, în fond, al respectării disciplinei de producție. *Distanța este cîteodată atît de mare, încît în unele locuri chiar și cînd e vorba despre acțiuni educative, pentru prevenirea eventualelor accidente, domeniu care aparține organizației U.T.C., sînt amintite inițiative ale conducerii administrative sau ale comitetului sindicatului. Iar alteori, nici chiar inițiativele U.T.C. nu sînt cunoscute îndeajuns și, prin urmare, nici susținute în vreun fel. Asupra acestor situații vom reveni însă mai explicit cu cîteva rînduri mai jos. Fapt este că în exploatările miniere se petrec uneori, în rîndul tinerilor îndeosebi, abateri și încălcări grave ale prevederilor N.T.S., cu toate că în mod teoretic aceiași tineri dovedesc cunoașterea respectivelor prevederi.* Numai acest lucru ar fi suficient să dea de gîndit comitetelor U.T.C. din exploatările miniere, să le determine să acționeze pentru educarea tinerilor în spiritul respectării normelor de protecția muncii. Ce-ar fi putut face în acest domeniu?

O asemenea întrebare nu și-au pus-o probabil, pînă acum pentru că altfel ar fi căpătat răspunsuri concrete, izvorîte din realitățile fiecărei exploatări miniere. Cîteva din aceste răspunsuri posibile le-am aflat și noi și simpla reproducere a lor constituie o invitație cu adresă exactă.

— De mai bine de o lună avem în mînă un aparat de proiecție și filme documentare pe teme N. T. S. Organizația U.T.C. ne-ar da un sprijin deosebit dacă ar mobiliza tinerii la proiecțiile acestor filme care sînt tot atîtea instructaje prețioase *(Ing. Teodor Sabău, șeful Exploatării miniere Cavnic).*

— Majoritatea mecanicilor din unitatea noastră sînt tineri și cu ajutorul lor organizația U.T.C. ar putea iniția acțiuni pentru montarea pulverizatoarelor rămase nemontate. *Pulverizatoarele respective sînt la ordinea zilei, acum în lupta pentru combaterea prafului silicogen (la Serviciul producție al Exploatării miniere „Săsar").*

— Orice material de analiză care se prezintă în comitetul de partid cuprinde neapărat și un capitol referitor la protecția muncii (tov. Simion Gheție — secretarul comitetului de partid de la Baia Sprie). „Noi n-am folosit niciodată pînă acum acest procedeu" — *ne-a asigurat cu aceeași sinceritate secretarul comitetului U.T.C. O sinceritate care nu rezolvă nimic însă.*

Cele de mai sus nu sînt totuși decît propuneri, valabile doar într-un loc de muncă sau altul. O discuție mai amplă, cu cîțiva specialiști de la Inspectoratul regional pentru protecția muncii a scos însă la iveală și alte sugestii, cu un caracter mai general, aplicabile pe o scară mai largă. Ele pot constitui îndrumări pline de competență pentru orientarea activității organizațiilor U.T.C. din exploatările miniere.

Așa, de pildă, organizațiile U.T.C. ar putea să mobilizeze tineretul în cadrul unor dezbateri de amploare în care să fie prelucrate accidentele pentru a se stabili ce anume n-a respectat tînărul în cauză, făcînd posibil accidentul, și, *mai ales,* cum ar fi putut preveni situația. *Momentele de protecția muncii care se țin, e drept, la intrarea în fiecare schimb, nu pot suplini totuși absența unor dezbateri exclusiv ale tineretului pentru că și în aceste „momente" lipsește uneori ceea ce este mai important: comunicarea cazului concret („Chiar toate deficiențele semnalate în schimbul anterior n-ar putea fi analizate în momentele care sînt, oricum, scurte. Dar, măcar cele mai importante, care pot avea o eficacitate educativă" — ni s-a spus, și pe bună dreptate, la Inspectoratul regiunii Maramureș).*

De toate cele de mai sus se leagă însă, poate în primul rînd, munca continuă, de educare a unei sănătoase opinii de masă, care să intervină spontan și, în același timp, conștient de cîte ori se ivește o abatere de la normele bine știute de toți. Comitetul regional U.T.C. a avut în ultima vreme ideea de a lansa un concurs între tinerii din exploatările miniere chiar pe tema respectării N.T.S. Felul cum a fost primită ideea concursului în rîndul comitetelor U.T.C. din exploatările miniere trezește însă multe nedumeriri. La Săsar secretarul comitetului U.T.C. știa ceva de existența lui dar că este o acțiune pe linie de sindicat și nu se interesase cum se desfășoară. Iar la Baia Sprie am primit următoarele explicații: „Abia ieri la o instruire la comitetul orășenesc U.T.C. am aflat de existența concursului. Dar și acolo ni s-a spus numai atît: „În exploatările miniere e un concurs N.T.S. Etape, termene, tematică — nu s-a precizat nimic". *De altfel, însuși faptul că în planul comisiei Tineret muncitoresc a comitetului regional U.T.C., concursul e trecut ca un obiectiv al trimestrului IV, însă abia la sfîrșitul trimestrului era în fază de început este un alt amănunt care trădează unele goluri în organizare.*

Oricum, desfășurarea acestui concurs este totuși încă o dovadă că, pe lîngă îndrumările pe care organizațiile U.T.C. le-au primit de la organele competente în probleme de protecția muncii, pot avea și ele, la rîndul lor, inițiative proprii, nu lipsite de importanță. (Într-unul din numerele viitoare vom reveni cu amănunte la desfășurarea acestui concurs).

D. MATALĂ
ION CHIRIC

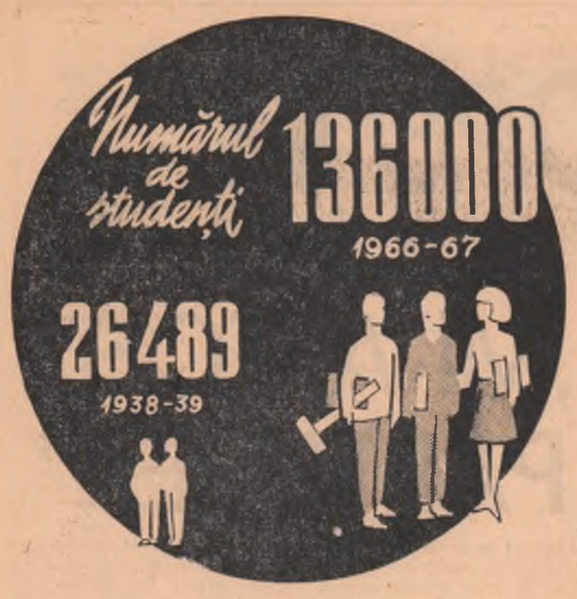

„TREBUIE SĂ SUBLINIEM CU SATISFACȚIE CĂ STUDENȚIMEA DIN ȚARA NOASTRĂ, FĂRĂ DEOSEBIRE DE NAȚIONALITATE, CRESCUTĂ ȘI EDUCATĂ ÎN SPIRITUL DRAGOSTEI FAȚĂ DE PATRIE, AL DEVOTAMENTULUI PENTRU CAUZA SOCIALISMULUI, MERITĂ DIN PLIN ÎNCREDEREA ȘI SOLICITUDINEA CU CARE ESTE ÎNCONJURATĂ DE ÎNTREGUL POPOR"

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită cu prilejul deschiderii anului universitar)

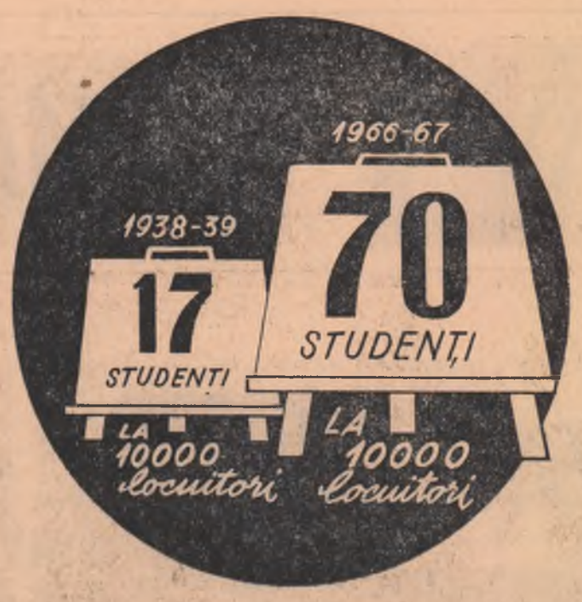

DIALOG

Aflîndu-ne azi în pragul unui eveniment însemnat al vieții universitare — începerea Conferinței a VI-a pe țară a studenților — forul care, pe temeiul activității de pînă acum, al experienței va jalona viitoarea activitate pe măsura îndatoririlor pe care partidul le pune în fața școlii superioare — am angajat un dialog — profesor-student — despre atributele studenției.

Investigînd viața universitară cu „uneltele" dascălului și cu cele ale ucenicului — s-a impus atenției esențialul în studenție : trăirea acesteia ca o anticipare a profesiei și în perspectiva răspunderilor viitorului specialist.

DESPRE RĂSPUNDERILE VIITORULUI INTELECTUAL

PROFESOR

Misiunea socială a studentului

Acad. prof. EUGEN RĂDULESCU

Printre multe alte probleme, în conferința care începe mîine se va discuta, firește mai ales despre necesitatea înălțării valorii activității intelectuale a studentului. Tinerii noștri intelectuali în formare sînt conștienți că sursa principală a responsabilității lor o constituie necesitatea folosirii științei și tehnicii celei mai moderne în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului.

Însușirea, stăpînirea și folosirea unui bagaj de cunoștințe cît mai complet nu se poate face însă fără o muncă asiduă, ordonată, plină de conținut. În etapa actuală, educația prin muncă a devenit piatra unghiulară a pregătirii viitorilor specialiști, munca fiind privită atît sub aspectul ei cantitativ, cît mai ales sub aspectul ei calitativ. Ridicarea calității muncii depuse de studenți conduce la însușirea exactă a principiilor de bază ale specialității respective, la sistematizarea cunoștințelor, ceea ce permite orientarea rapidă și adaptarea eficientă la condițiile concrete date, gîndirea independentă, creatoare, științific fundamentată.

Atît față de ei înșiși cît și față de colectivitatea din care fac parte, tinerii noștri intelectuali trebuie să procedeze cu multă răbdare și tenacitate deoarece în acest domeniu, al învățăturii, progresele cele mai trainice nu au caracter spectacular, rapiditatea putînd însemna aici fie superficialitate, fie formalism — ambele fiind la fel de înșelătoare.

Participarea cadrelor didactice la procesul educării tinerei generații devine mai completă, mai multilaterală, mai profundă. Tineretul nostru simte din ce în ce nevoia nu numai să fie învățat dar să fie și sprijinit, înconjurat cu căldură și atenție, ferit, pe cît posibil, de ocolișuri în drumul ce-l urmează spre desăvîrșirea personalității. Cadrele didactice își fac un merit din a se considera părinții sufletești ai studenților a căror pregătire le este încredințată. Mi se pare însă că este necesar ca și studentul să facă mai frecvent pasul spre profesor, să-l solicite în toate problemele lui — profesionale și de viață.

Dacă ar fi să recomand ceva asociațiilor studențești aceasta ar fi, în primul rînd, o adîncire a conținutului activității pe care o desfășoară. La ora actuală mai primează uneori noțiunea de cantitate în programul activităților asociațiilor.

„Alma mater" — cadrul debutului științific

Acad. prof. GHEORGHE MIHOC

Din momentul în care pășește pe poarta școlii superioare, pentru student începe ucenicia științifică...

În universitatea bucureșteană există un mare număr de studenți eminenți, care se pregătesc continuu ; în carnetele lor sînt înscrise calificative care reflectă o stăpînire temeinică a cunoștințelor de specialitate și un larg orizont de cultură generală...

Universitatea, organizațiile de tineret îi educă pe studenți să învețe cu hărnicie, cu pasiune și nepotolită sete de cunoaștere pentru a se realiza, a-și împlini propria personalitate în cadrul oferit de sarcinile societății noastre, de înaltele ei obiective în toate domeniile de activitate. Cred că acest proces de educație trebuie continuat cu îndrumarea studentului spre creație. Specialistul care nu are preocupări în domeniul creației este asemenea zgîrcitului care adună comori fără să le utilizeze. El se oprește la prima întrebuințare a averii sale și nu-și dă seama că ea poate să-i aducă sutisfacții infinite, din infinite puncte de vedere. Numai formînd oameni capabili să aplice în mod creator cunoștințele acumulate pe băncile facultății, putem afirma că pregătirea în Universitate conduce la un nivel de calificare corespunzător aceluia pe care îl pretinde producția de mîine. Sînt de părere că și asociațiile trebuie să dovedească mai multă inițiativă în îndrumarea și stimularea activității de cercetare științifică studențească.

Multe dintre marile noastre personalități din trecut s-au afirmat încă de pe băncile universității. „Alma mater" le-a transmis pasiunea căutărilor creatoare, focul sacru al dragostei pentru studiu și cercetare. Studiu și cercetare a căror busolă, în zilele noastre, este producția, marile ei sarcini curente, utilitatea pe care aceasta o reclamă cercetării. Iată de ce întreaga muncă studențească — cu legile ei proprii, cu un specific pe care nu trebuie să-l ignorăm, dimpotrivă, să-l delimităm mai mult — are în față acest arbitru obiectiv, de mare eficiență socială : producția bunurilor materiale și spirituale ale societății noastre, ale poporului. Studentul se pregătește pentru a ști cum să sporească — răspunzînd unor sarcini de mare importanță — avuția poporului său.

STUDENT

Capacitatea de a te dărui

Acad. prof. NICOLAE TEODORESCU

— O dată, definiați studenția ca o perioadă de căutări înfrigurate, la răspîntiile drumului vocației și relevați printre preocupările ei absorbante și fecunde verificarea aptitudinilor, îmbogățirea cunoștințelor precum și însușirea mijloacelor de investigație, orientarea în ținuturile necunoscute ale specialității. Ce anume propulsează în cel mai înalt grad activitatea tinărului student, care tinde către culmile superioare ale științei și culturii ?

— Pasiunea pentru profesiunea aleasă, dorința de a dărui ceva, ceva foarte însemnat patriei : pricepere și capacitatea de muncă. Această pasiune înaltă, dă puteri și avînturi, ascute imaginația și întărește voința. Inevitabil, oricine nu simte chemare pentru profesiunea aleasă nu ajunge la capătul drumului, chiar dacă „cucerește" diploma universitară. Pentru că nu va pune suflet în însușirea cunoștințelor, nu va simți bucuria revelatoare de a descoperi și înțelege.

Cele mai profunde satisfacții nu sînt cele egoiste, ci acele care se înfiripează din dăruirea a ceea ce avem mai bun în noi, patriei, poporului. Într-o țară ca a noastră nu este loc pentru pseudo-intelectuali.

— În anii studiilor dumneavoastră universitare, care a fost rolul... insuccesului ?

— Teama de cunoaștere imperfectă și lipsa de dibăcie și înțelepciune a începătorului mă făceau să mă simt prins în jocul periculos și îmbietor al ucenicului vrăjitor. De aceea, de atunci și pînă în ziua de azi, muzica inspirată, ironică și educativă a poemului simfonic al lui Paul Dukas îmi răsună în suflet amuzantă și prevenitoare. Așa m-am regăsit în Martin Arrowsmith — eroul romanului cu același nume, de Sinclair Lewis — care căuta ceva care îl interesa și îl simțea pe undeva, la început dincolo de zări, apoi la orizont, ca o fată morgană ce îl ademenea și apoi se risipea dezamăgindu-l, dar îl chema mereu mai departe. Am învățat să folosesc insuccesele pentru a mă reculege și succesele pentru a-mi da seama unde mă găsesc și către ce nou țel să mă îndrept cu noi avînturi. Discutați, stimați studenți, la conferința voastră, despre căile de urmat pentru a atinge țelurile propuse.

Descoperirea vocației

Acad. prof. EUGEN MACOVSCHI

— Personal obișnuiesc să-l privesc pe tînăr din prima zi de studenție ca pe un intelectual, să-i intuiesc viitorul, ca și cum el ar fi în prezent specialist.

— Și ce vă spune această anticipare ?

— Că schimbul nostru, ucenicii noștri au calitățile intelectuale și morale care le asigură dreptul la cea mai deplină încredere. Pe fundalul acestor calități, evidente la tinerii care și-au netezit cariera de intelectuali în cele mai felurite ramuri, se ansamblează profilul specialistului.

Desigur, îi sînt necesare numeroase cunoștințe generale și de specialitate, pe care și le însușește în instituțiile de învățămînt superior, dar aceste cunoștințe dau roade numai atunci cînd sînt îndeplinite și alte condiții, cărora nu totdeauna li se acordă atenția cuvenită. Așa de exemplu, specialitatea pe care și-o alege studentul trebuie să corespundă cît mai bine înclinațiilor și năzuințelor lui și să-l pasioneze atît de mult încît munca în domeniul respectiv să-i fie proprie, necesară ca aerul. Mai este necesar ca această muncă să fie cît mai folositoare, căci conștiința utilității muncii pe care o îndeplinești reprezintă unul din factorii determinanți ai succesului, care se repercutează direct asupra cantității și inclusiv, a calității rezultatelor. Și mai este necesară și preocuparea continuă și intensă de problemele la care lucrezi. Numai realizînd aceste condiții se ajunge la acea aprofundare a gîndirii în problemele respective și la acea cristalizare a intuiției, care deschid calea spre adevărata muncă de creație.

— V-ați referit la o muncă de creație. Poate studentul să abordeze o cercetare științifică încă din facultate ?

— Poate și trebuie. Cercetătorii noștri, marii oameni de creație științifică nu se nasc cu aceste calități. Există, e drept, o înclinație spre cercetare, dar înclinația nu poate fi certificată ca diplomă de cercetător. Ea trebuie verificată, pusă la grelele încercări ale uceniciei științifice. Dar, totodată, este necesar și un efort colectiv realizabil și prin activitatea asociației studențești, care, prin acțiuni coordonate și bine conduse, sînt datoare să-i determine pe studenți să îndrăznească foarte mult, să-și fondeze aspirațiile științifice pe temeiul unei munci îndîrjite.

Nobletea blazonului universitar

Acad. prof. MILTIADE FILIPESCU

— Cum ați caracteriza, în esență, studenția ?

— Este epoca înfiripării marilor dorințe, a marilor idealuri, către care studentul se înalță înflăcărat și impetuos, într-o adevărată dezlănțuire de energie tinerească. Este foarte important pentru student să înțeleagă exact ce înseamnă aceste culmi, către ce să năzuiască zborul său, un zbor dificil, de mare răspundere, pentru că deprinderea lui are un scop bine marcat : munca ce îl așteaptă dincolo de porțile facultății, intrînd pe porțile industriei, științei și tehnicii noastre contemporane. Pentru a intra bine pe aceste porți, pentru a sluji cu pricepere și devotament producția societății noastre, crearea bunurilor materiale și spirituale nici un efort chibzuit nu este de prisos. Iată perspectiva ce trebuie să dirijeze zborul de care vorbeam, viziunea care să-i dea sensul major.

— Care sînt elementele ce conturează specific „stilul academic" în viața universitară, în existența fiecărui student ?

— Seriozitatea, disciplina studiului, o susținută activitate intelectuală independentă, atenția majoră acordată autoinstruirii și autocontrolului, preocuparea pentru continua elevare intelectuală prin asimilarea optimă a cunoștințelor profesiunii alese, alături de acelea care pot face din student un specialist cult. Apoi, modul civilizat de comportare în toate împrejurările vieții, demnitatea, ținuta sobră, îngrijită, vădind gust și bun simț. Am să urmăresc lucrările conferinței U.A.S.R. cu plăcerea și cu certitudinea că despre acest „stil academic" de muncă intelectuală și de viață studenții noștri vor discuta adăugînd un plus la părerile noastre de foști studenți.

— Ce nu vă place la studenți ?

— De bună seamă, numai la unii, puțini, din ce în ce mai puțini. Majoritatea îmi trezesc admirația prin seriozitate și hărnicie, regăsesc la ei trăsăturile intelectualului în devenire.

Nu-mi plac cei care vor să obțină ușor succesele, care nu înaintează prin căutări, tenace, pline de rîvnă pentru a deschide rînd pe rînd porțile științei. Mă supără, la unii, absența dorinței de continuă înnobilare spirituală prin receptarea muzicii, picturii, literaturii — într-un cuvînt, a culturii.

„A ȘTI" CÎND VEI FI ÎNTREBAT

Pentru că sînt în anul IV, îmi permit mai întîi o retrospectivă a primilor ani de studenție... Purtam cu mine dorința de a-mi făuri o cultură temeinică (încă în liceu am înțeles că nu există plăcere mai mare decît aceea de a putea pătrunde cu antenele sensibilității în zonele cele mai diferite ale cunoașterii) dar nu aflasem calea cea mai sigură pentru îndeplinirea unui asemenea țel. Uneori, fie din dorința de a epata „lumea" cu cunoștințele mele, fie numai ca să epuizez o bibliografie „uriașă", nu m-am oprit îndeajuns asupra unor pagini pe care acum le-aș aprecia altfel.

Firește, în activitatea mea de studentă, pe primul plan stă pregătirea pentru profesie. Am însă convingerea că cine muncește să fie numai specialist, nu și intelectual, acela va atinge poate un grad de specializare, dar în nici un caz cel mai înalt grad. Ce înseamnă să fii specialist-cult ? „Enciclopedismul" — ideal al Renașterii (ne amintim de Pico della Mirandola, care se pretindea cunoscător al tuturor lucrărilor care pot fi înțelese și al altora pe deasupra) nu poate fi și idealul nostru. Astăzi tezaurul universal al cunoașterii nu mai poate fi cuprins de o singură minte omenească. Dar năzuințele și aspirațiile noastre spirituale ne fac prieteni buni cu literatura, cu arta, ne îndeamnă la investigații în cele mai diverse domenii ale științei și culturii. Numai un tînăr cu resurse personale modeste se va rezuma la o specializare îngustă. În ceea ce mă privește, vreau să fiu pregătită în așa fel încît atunci cînd viitorii mei elevi îmi vor cere explicații într-o problemă care nu este de specialitatea mea, să nu rămîn încurcată și să am mîndria că-i pot lămuri. Știu însă, acum, că în formarea culturii generale — ca și în specializare — dictonul „nu multe, ci mult" este mai actual ca oricînd. Desigur, Conferința a VI-a a U.A.S.R. va discuta despre necesitatea ca studentul de azi să devină o personalitate care să vibreze cu aceeași neobosită sete de cunoaștere și seriozitate intelectuală toată viața.

ROXANA HOLBAN
Facultatea de limbi romanice
București

Timpul de „rezervă" al studentului

Studentul n-are timp la discreție. Dar, iată orașul studenției noastre, are o bogată viață culturală și sportivă — de la care nu trebuie să lipsim. E drept — ne pregătim să devenim specialiști într-o profesiune, dar vizionarea unui spectacol, popasul în fața unui tablou, excursiile ne învață să privim și să cultivăm frumosul ; să ne cultivăm mintea intens, în variate și folositoare direcții ale culturii generale și ale educației estetice. Numai dacă ne concepem în așa fel viața în timpul anilor de studii încît, pe lîngă preocupările de strictă specialitate, să ne cultivăm și în alte domenii, înseamnă, într-adevăr, că ne facem datoria de studenți.

De bună seamă, se pune întrebarea : cum este cu putință ca un student, destul de aglomerat cu pregătirea profesională, să țină pasul pentru ca să-și cîștige acest vast univers spiritual ? Studentul poate să-și permită această „performanță" — de a-i oferi creierului în permanență o hrană spirituală bogată — mai ales că în afara obligațiilor universitare nu are alte griji care să-i răpească din timp. Dezbaterile conferinței U.A.S.R. vor oferi, desigur, numeroase soluții privind folosirea eficientă a timpului de „rezervă". Rețete precise nu există, și nici nu pot exista. Dar schimbul de experiență va fi util.

GHEORGHE SILAȘI
student, anul III, Institutul de mine — Petroșani

Mesajul profesorilor noștri

Nu împărtășesc părerea că unele cursuri sînt mai mult sau mai puțin importante decît altele. Dar cursul „cel mai bun" rămîne totuși cursul care-ți place mai mult — și aceasta aproape întotdeauna datorită atracției exercitate de profesor...

Mă gîndesc cu recunoștință la profesorii mei care ne-au deschis porțile spre universuri necunoscute și nebănuite. Acad. Nicolae Sălăjeanu, prof. Radu Codreanu, membru corespondent al Academiei, prof. dr. docent Nicolae Botnariuc, prof. dr. docent Ion Zarnea. Fiecare prelegere este o parte a personalității lor. Asemenea prelegeri ne-au stimulat interesul pentru o bibliografie vastă și pentru activitatea de cercetare.

Le sînt recunoscător profesorilor mei pentru deprinderea de a căuta tratate, reviste de specialitate, de a le citi, de a desprinde concluzii, de a verifica concluziile în laborator. Le sînt recunoscător, în primul rînd, pentru că au pus un accent deosebit pe dezvoltarea, la fiecare dintre noi, a capacității de a interpreta critic și de a aplica eficient cunoștințele în practică. Exemplul profesorilor, ne-a arătat valoarea neprețuită a muncii zilnice, perseverente, sistematice ; un asemenea stil de muncă a devenit pentru noi — pentru mine și pentru colegii mei — „a doua natură".

ROMEO ISTRATE
student, anul IV al Facultății de biologie

PERSPECTIVA STUDIULUI ZILNIC

M-am obișnuit să mă întreb mereu, în noua mea calitate de student, de cîte ori mi se cere să fac un anumit lucru : „La ce folosește ?"

...Ni s-a spus să punem pe primul plan în activitatea profesională aprofundarea materiilor de bază — fără de care nu se poate concepe mai tîrziu specializare. Deci, să nu ne pregătim pur și simplu pentru un examen sau pentru altul, ci să punem accentul pe o pregătire de durată, pentru un examen permanent la ale cărui întrebări să știm oricînd răspunde. La ce folosește ? Iată două exemple. Ecologia și Hidrobiologia — discipline care se predau în anii superiori nu pot fi înțelese dacă studentul nu are cunoștințe temeinice în domeniul Zoologiei nevertebratelor — curs predat în anul I. De asemenea, Botanica sistematică, în anul II, nu va putea fi înțeleasă fără aprofundarea cunoștințelor predate în anul I la cursul de Morfologia plantelor.

...Am început studiul limbilor străine ? La ce folosește ? Eu intenționez să mă specializez în genetică. Pentru aceasta va trebui să studiez numeroase materiale publicate în limbile rusă, germană... Pînă în semestrul II al anului IV, cînd începe studiul cursului de genetică, voi avea timpul necesar să stăpînesc cele două limbi străine.

...Ni se amintește mereu : studiați zilnic, dați dovadă de perseverență în studiu. La ce folosește ? O cerință a studentului în biologie este însușirea terminologiei științifice ; în cinci ani va trebui să învățăm mii de termeni. Numai printr-un studiu ritmic și perseverent se poate forma capacitatea de a împleti memorizarea cu gîndirea vie, necesară înțelegerii esenței proceselor vitale.

La începutul anului universitar, cu prilejul întîlnirilor cu cadrele didactice și studenții fruntași din anii superiori, ni s-a explicat cum să luăm notițe, cum să consultăm un curs, ni s-au oferit metode de studiu. Cred însă că important ar fi să li se explice studenților din anul I și scopul fiecăreia dintre activitățile la care sînt solicitați, să înțeleagă astfel perspectiva studiului zilnic, să aibă în permanență conștiința utilității acumulărilor.

GHEORGHE PLOAIE
student, anul I
Universitatea București

MICROENCICLOPEDIE

O NOUĂ RUBRICĂ

PANTHEON

Noua noastră rubrică — „PANTHEON" — încearcă să prezinte cititorilor cîteva dintre cele mai semnificative opere arhitectonice ale umanității.

Pentru început COLISEUL — celebrul monument al Romei antice.

COLISEUL

Dintre cele mai îndrăznețe construcții ale imperiului roman COLISEUL — o uriașă sală sub cerul liber, se impune și astăzi ca o strălucită afirmare a genului constructiv roman și este una dintre cele mai remarcabile opere ale arhitecturii mondiale.

Pentru luptele de gladiatori — spectacole cu mare trecere și foarte apreciate de marea masă a populației, nu s-au construit clădiri speciale decît începînd cu prima jumătate a sec. I e.n. (amfiteatrul din Pompei). În acest secol, începe și construirea COLISEULUI a cărui edificare a durat, într-o primă etapă, 5 ani (75 — 80 e.n.) și a continuat pînă la sfîrșitul sec. I e.n. Dimensiunile maxime în plan ale amfiteatrului de formă elintică sînt de 186 m pe axa lungă și 156 m pe axa scurtă înălțimea atingînd circa 50 m.

Amplasat în zona centrală a Romei, în imediata apropiere a unui grup de forumuri, a templului Venerei și a arcului lui Constantin, COLISEUL domină categoric peisajul urban înconjurător prin impunătoarea sa siluetă.

Fundațiile, așezate pe fundul unui lac, au evitat săparea și transportarea costisitoare a pămîntului; structura de rezistență a fost executată din blocuri de travertin și din bolți de beton cu ziduri de umplutură. Planul era împărțit în 80 de sectoare, intrările opuse de pe axa principală fiind prevăzute pentru gladiatori și porticurile de la capetele axei transversale servind pentru intrările împăratului și suitei sale, celelalte 76 sectoare sînt folosite pentru 60 000 de spectatori.

Scările au fost dispuse radial la partea inferioară și concentric la partea superioară a gradenelor amfiteatrului. În elevație, amfiteatrul este dispus pe 4 niveluri principale marcate prin ordine arhitecturale, corespunzătoare plastic efectului de ușurare urmărit pe verticală: doric (toscan), ionic corintic; în zona registrelor oarbe de la etajele 1 și 2 agrementate cu coloane angajate, înlocuite la ultimul nivel cu pilastri corintici între care se găseau mari panouri decorative. În spatele arcadelor, spațiul se transforma în galerii inelare de circulație iar de la platforma superioară se putea manevra un sistem de acoperire — velum — ce ferea o mare parte din spectatori de intemperii. Distribuția locurilor este în perfectă concordanță cu stratificarea socială pe clase: de la senatori și vestale așezați la nivelele inferioare la femeile din porticul superior și sclavii deasupra acestuia.

Multitudinea ornamentelor, prezența a numeroase statui amplasate în golurile arcadelor de la nivelele 2 și 3, efectele strălucitoare ale unor materiale, subliniază caracterul festiv al clădirii și manifestărilor pe care le adăpostea. Efectele plastice obținute sînt remarcabile cuceriri ale perspectivei și percepției spațial-arhitecturale: repetarea unor motive identice (arcada cu ordine; elemente decorative etc) nu determină un efect de monotonie; datorită planului curb nenumăratele elemente ne apar în diferite unghiuri și luminate diferit.

Clădire intens frecventată de-a lungul a sute de ani, Coliseul, conceput ca un loc de focalizare al vieții publice, a dominat de-a lungul veacurilor toate încercările similare, pînă în epoca noastră fiind cea mai mare și mai realizată clădire de acest gen.

arh. I. SIMIONESCU

PICTURA ISTORICĂ

THEODOR AMAN

de acad. George Oprescu

Tot ce se pictase ca gen istoric mai înainte la noi, este departe de a se compara cu producția pe care a realizat-o Aman în tabloul istoric, despre care s-ar putea zice că așa s-a manifestat țara noastră pentru prima dată în artă, nu numai pe plan național, ci și pe plan european, Theodor Aman a apărut în momentul cînd România începuse să simtă influența culturală a artei și nevoia de a avea pe cineva care să îndeplinească un asemenea rol, iar Aman, dorind să-și găsească o întrebuințare imediată, o participare activă și o prețuire, era tocmai capabil să dea opere de o înaltă calitate artistică.

În articolele noastre trecute arta de care ne-am ocupat provenea din mediul bucureștean. Pentru a înțelege pe Aman și formarea lui, trebuie să-l plasăm în alt mediu, în cel oltenesc, căruia el îi datora ideile și începutul modest de cultură artistică, pe care îl avea înainte de a merge să se formeze în școlile Parisului. Se născuse în 1831, în Cîmpulung-Muscel, unde se găsea familia sa, gonită de ciuma, ce bîntuia atunci în Oltenia. Tatăl, cuțovalah, într-o a doua căsătorie ia de nevastă pe o grecoaică, dintr-o familie de multă vreme în Oltenia. Innobilat de Caragea, el considera această onoare un motiv mai mult ca familia sa să se mențină pe un înalt rang social, asemenea celui al familiilor boierești oltenești. Tînărul Theodor, ca și frații săi, sînt crescuți cu profesori. Iar mai tîrziu, la învățătură în Școala Centrală, el se distinge ca elev al

unor dascăli de importanța lui Aaron Florian, a lui Ioan Maiorescu și Constantin Lecca. Ultimul ne interesează astăzi în mod special. Venit din Ardeal, el își cîștigase în Craiova reputația unui bun pictor de portrete. În acest mediu, dotat, și de aproape supravegheat de mama lui Aman ajunge să-și dea seama de darurile lui pentru artă. De altfel, se povestește că, chiar în copilărie, el practicase pe furiș, în podul casei, desenul. În școală însă, nu mai era nevoie să se ascundă pentru a desena.

Cîțiva ani mai tîrziu, el vine la București, cam după 1845. În orice caz, în 1846 și 1847 îl găsim înscris la Colegiul Sf. Sava. Aici, profesorul lui de desen nu mai este Lecca, ci Wallenstein. De la Lecca îi rămăsese însă amintirea tabloului cu Uciderea lui Mihai Viteazul, primul tablou istoric pe care îl admirase pînă atunci Aman.

Genul istoric, cu care avusese deci contact, împreună cu lucrările celor de la 1848, în timpul executării cărora Aman se găsea la București, îi deschid perspective de viitor, iar ideile cu care dorește să umple acest viitor sînt exact cele democratice și umanitare. Sînt ideile care dominau atunci nu numai spiritele celor din București, în cap cu Bălcescu, dar și ale celor veniți de la Craiova, împreună cu Aman.

De atunci începînd, Aman îndrăznește să se încerce în pictura adevărată. De la el, printre primele desene, există o acuarelă de mare importanță, pentru a ne lămuri ideile care îl stăpîneau. Ea reprezintă un grup, din care făcea parte un țigan eliberat din robie, care, la picioarele statuii Libertății ridicată în curtea Vornicieei, venise ca să-și exprime recunoștința. Se știe că această statuie fusese distrusă de reacțiune.

După revoluție, în dorința de a-și exprima ideile de care era animat, Aman continuă să picteze. Dorința lui era însă să meargă la Paris, unde se găsea pentru studii unul din frații săi, și se înscrie la Academia de arte frumoase. În așteptarea acestei zile fericite, pe care o dorește cu pasiune, între lucrările pe care le pictează este tabloul istoric cu Uciderea lui Grigore Ghica al III-lea. Îl putem considera ca opera sa de debut, în genul pe care-l va face celebru în Țara Românească. Este evident că în acest tablou apar inexperiențe și lipsuri de cunoștințe precise, cu privire la impresia pe care trebuie să o deștepte în privitor un tablou istoric. Totul este aglomerat și confuz, și cu excepția domnitorului Ghica, rănit, care ocupă partea dreaptă a tabloului, tot restul constituie o îmbulzeală informă.

De aici a plecat Aman ca pictor istoric, înainte de contactul său cu Parisul, pentru a deveni pictorul de mai tîrziu, cel cărui, alături de Grigorescu, țara noastră îi datorește în acea vreme prezența ei în arta europeană.

Într-o suită de articole viitoare ne vom ocupa rînd pe rînd de fiecare dintre tablourile cu temă istorică ale lui Th. Aman.

„MI-A FOST PARTENER"

George Calboreanu despre ION BREZEANU

Adeseori se întîmplă ca slujitorii scenei noastre să pronunțe cu reală emoție cuvintele: „Mi-a fost partener", Mi-a fost partenră"... E o referire, mai ales, la acei mari artiști care au plecat pentru totdeauna dintre noi, dar care în ciuda anilor ce s-au scurs au lăsat amintiri de neșters...

Evocîndu-l pe Ion Brezeanu, unul dintre cei mai mari actori de comedie ai teatrului românesc, George Calboreanu ne-a relatat mai întîi împrejurările în care l-a admirat pe scenă și interesul deosebit cu care i-a urmărit aparițiile.

— Venisem în Capitală de la Iași unde am urmat conservatorul la clasa profesorului State Dragomir și în serile în care nu jucam, eram angajat al companiei Bulandra, nu mă săturam să asist la spectacolele Teatrului Național în care „Nenea Iancu" (cum le plăceau și slujitorilor scenei și spectatorilor să-l numească), cucerea ropote de aplauze pentru remarcabilele sale creații. În Cetățeanul turmentat din „O scrisoare pierdută", interpretînd rolul, după moartea lui Mihail Mateescu care l-a creat la premiera Naționalului din 1884, cred că a înregistrat una dintre cele mai de seamă biruințe artistice din carieră.

Amintind de această creație, George Calboreanu subliniază că Ion Brezeanu a jucat de altfel cu multă strălucire în mai toate piesele lui I.L. Caragiale, referindu-se la memorabilele sale interpretări din „O noapte furtunoasă" (rolul Nae Ipingescu), „D'ale carnavalului" (rolul Catindatului), și în puternica dramă „Năpasta" (rolul lui Ion).

— De altfel, își amintește interlocutorul, marele nostru scriitor I. L. Caragiale i-a prețuit în mod cu totul deosebit talentul multilateral al lui Brezeanu consacrîndu-i un amplu articol în revista „Literatură și artă română" în care analizează realele însușiri scenice ale unuia dintre cei mai favoriți interpreți ai săi. „Ion Brezeanu își încheia Caragiale articolul, este una din personalitățile cele mai strălucite ale artei la noi, un spirit dintre cele ce pot evoca o epocă de literatură dramatică națională..."

— Povestiți-ne cînd și în ce împrejurări l-ați cunoscut personal pe Ion Brezeanu și cu ce prilej ați jucat împreună?

— L-am cunoscut în 1924, o dată cu angajarea mea la Teatrul Național. Vă închipuiți surpriza mea cînd Brezeanu mi-a mărturisit că mă văzuse cu plăcere jucînd la Teatrul Bulandra și la Teatrul Popular (condus de Nicolae Iorga), unde am activat înainte de a trece la „Național". Făcusem de îndată constatarea că marele actor sprijinea cu căldură pe tinerii slujitorii ai Thaliei. De altfel, pentru stimularea activității lor a instituit (în memoria fiului său decedat de timpuriu, Grigore Brezeanu, realizatorul uneia dintre primele producții cinematografice românești, filmul „Războiul pentru independență") un premiu anual al Teatrului Național — premiul Grigore I. Brezeanu.

Era după patru luni de la angajarea mea la Teatrul Național și la cererea specială a lui Brezeanu făcută comitetului de conducere, premiul din acel an mi-a fost atribuit mie. Distincția îmi fusese acordată pentru modul în care reușisem să dau viață personajului Amos Bujorescu din piesa „Bujoreștii" de Caton Teodorian. Vă închipuiți că acest premiu cît și bunele cuvinte pe care mi le-a adresat Iancu Brezeanu cu această ocazie au reprezentat pentru mine, ca tînăr actor, un adevărat eveniment, constituind totodată un puternic imbold în legătură cu munca ce aveam să o depun în continuare pe făgașul afirmării artei teatrale românești.

Pauză... George Calboreanu întoarce filele anilor pentru a-și aminti acum de întîia întîlnire pe care a avut-o pe scenă cu marele artist.

— În 1927 în spectacolul cu piesa lui G. Ciprian, „Omul cu mîrțoaga", distribuția cuprindea pe Ion Brezeanu. Jucam și eu, fapt care mi-a oferit posibilitatea să-l cunosc pe artist în plin proces de creație. „Nenea Iancu", apărea în rolul Inspectorului, iar eu interpretam pe Chirică arhivarul. Mai tîrziu am fost partener în „Schylok", unde el a înscris o altă pagină glorioasă în carieră.

M-am putut convinge că indiferent de mărimea rolurilor, Ion Brezeanu juca cu aceeași pasiune, se dăruia publicului cu aceeași dragoste, cheltuia aceeași vervă. Brezeanu a fost un aprig adversar al improvizației, nu recurgea, așa cu făceau din păcate destul de des unii actori ai vremii, la acele așa-zîse „cîrlige" care umflau textul cu intervenții personale pentru a smulge cu orice preț aplauzele publicului. El nu ieșea niciodată din replica indicată și nici nu strica efectele colegilor săi din scenă, prin nici un fel de gest deplasat, pentru a atrage cumva în felul acesta atenția asupra personajului pe care îl interpreta el.

Brezeanu era un artist sclipitor, plin de farmec, un autentic creator al unor roluri de caracter, atît în comedie, cît și în dramă, rămase la un loc de frunte în istoria teatrului românesc.

S. NAUMESCU

Ion Brezeanu și G. Calboreanu într-o scenă din spectacolul „Omul cu mîrțoaga".

INTERFERENȚE

ARTA ȘI MATEMATICA

Primele rezultate practice obținute pînă în prezent în urma „mezalianței" dintre estetică și matematică, dovedesc cu prisosință că cercetătorii din domeniul artei au numai de cîștigat de pe urma includerii în arsenalul mijloacelor lor de investigație a noilor metode de cercetare.

Concret, pătrunderea matematicii și cibernetici în estetică și teoria artei s-a realizat pînă acum pe 3 canale principale: ca *cercetare matematică* (statistică) a operelor de artă; ca *analiză structurală* a lor și, în sfîrșit, ca încercare de *modelare algoritmică* a procesului de creație artistică.

În articolul de față, ne vom ocupa doar de cel de al treilea aspect — cel mai interesant, de altfel, al interacțiunii și anume modelarea și „crearea" prin mijloace tehnice a operelor de artă.

Folosirea cibernetici a adus un sprijin prețios și în cercetarea procesului de creație artistică. Studiind procesul creației umane și inclusiv pe cel al creației artistice, cibernetica aduce mai multă lumină în clar obscurul proceselor psihologice intuitive, punînd în evidență procesul „argumentării" informației, a sporului de cunoaștere obținut în decursul producerii unei opere de artă. Suprafața de contact a matematicii și cibernetici în acest domeniu este dată de *modelare*. Prin modelare se înțelege aici reproducerea convențională și lămurirea prin analogie a unor fenomene de creație complexe. Pe linia acestei „reproducerii" s-au construit mașini *modelatoare* ale procesului de creație artistică, ca un mijloc de *verificare* a exactității cunoștințelor noastre despre procesul creației. Aceste mașini au reușit modelarea procesului de compunere a unor poezii sau melodii simple.

Primele succese obținute în această direcție, speculate „publicistic" de unii ziariști și scriitori în goană după senzațional au provocat vîlvă și derută, determinînd la unii cercetători *exagerarea și absolutizarea* tendinței de aplicare a cibernetici în estetică. Entuziaștii adepți ai „posibilităților fără margini" ale cibernetici, au lansat ideea unei arte a viitorului creată *exclusiv* de mașini.

Estetician francez A. Moles, într-un articol publicat în „Revue d'esthétique" preconizează, de pildă, o artă a viitorului, în realizarea căreia mașinile cibernetice vor avea rolul principal, esteticianul fiind destinat să-l inloculască pe artist. Sarcina lui va fi să introducă un algoritm pentru mașina electronică, după o minuțioasă analiză a elementelor structurale specifice creației unor artiști. Mașina ar urma să înfăptuiască apoi, pe baza acestui program, singură, toate combinațiile posibile între aceste elemente creînd opere de artă, pe care artiștii respectivi le ar fi putut crea ei înșiși, dacă capacitatea lor n-ar fi fost limitată în timp.

Adepții unor asemenea teorii uită că mașinile pot scrie sau compune numai urmînd indicațiile programului alcătuit și introdus în ele de către om. Caracteristica muzicii „create" de o mașină, depinde de cel care i-a alcătuit programul, de ceea ce vrea *el* să obțină de la mașină și în ultimă instanță de propria sa atitudine față de muzică. Mașina slujește astfel programatorului doar ca *mijloc* de a-și atinge scopul. Ea va putea, în cel mai fericit caz, să efectueze doar o *sinteză optimă* a unei experiențe artistice trecute. Elementul nou creator însă, poate fi realizat numai de către om și niciodată o mașină nu va putea crea opere de un *gen* și o *specificitate* proprie, originală.

VICTOR MAȘEK
cercetător la Institutul de Filozofie al Academiei

Calendar muzical

— S-au împlinit la 15 februarie, 40 de ani de la încetarea din viață a lui Traian Grozăvescu, celebrul cîntăreț lugojean care a dus departe peste hotare faima artei interpretative românești. Cîteva stagiuni în șir, la Viena, Tr. Grozăvescu a fost socotit unul din cei mai mari cîntăreți ai lumii, „una din vocile care apar doar la cîte o jumătate de veac"

— Se împlinesc la 23 februarie 85 de ani de la nașterea lui Gh. Cucu, ctitor — alături de Vidu, Muzicescu, Kiriac — al creației corale clasice românești.

Adînc cunoscător al folclorului nostru, Gh. Cucu a dăruit formațiilor noastre corale zeci de lucrări profund ancorate în glia artistică a țării.

— Se împlinesc la 26 februarie 40 ani de la moartea celebrului lăutar Cristache Ciolac, interpret de neegalat al muzicii populare românești profund admirat de mari violoniști europeni ca Thibaud, Kubelik și Panderewski.

— La 27 februarie se împlinesc 85 ani de la premiera operetei „Grai nou" a lui Ciprian Porumbescu.

Amintirile unui globe-trotter

INTERVIUL NOSTRU

Cu scriitorul MIHAI TICAN RUMANO

La Addis-Abeba în 1935

Cui nu-i place să călătorească? Nicolae Iorga spunea undeva că o călătorie e o nevoie sufletească. „Ne place a schimba locurile— constata marele istoric, el însuși un pasionat călător — a cunoaște alți oameni, pentru ca, la întoarcere, cu atît mai mult să iubim locurile obișnuite și oamenii cu care avem a ne duce viața".

Englezii au inventat un cuvînt special pentru a-l defini pe călătorul de cursă lungă modern: globe-trotter. E un termen intraductibil, care va trebui înlocuit cînd va suna ora călătoriilor interplanetare. Deocamdată sîntem la începutul anului turistic internațional și hărțile continentelor de pe planeta noastră oferă încă destule puncte de atracție marilor pasionați ai călătoriei. Nu însă și scriitorului Mihai Tican Rumano care ne-a împărtășit, de curînd, unele amintiri din vasta sa activitate de globe-trotter.

— De fapt, după ce colinzi lumea întreagă în lung și-n lat e greu să-ți mai fixezi noi planuri de călătorie. Nu mi-a plăcut niciodată să merg de două ori pe aceleași meleaguri. Doar Africa a făcut excepție. Dar asta dintr-un complex de împrejurări aparte.

— Să încercăm, deci, o scurtă reconstituire a itinerarului dv. Cînd și cum ați pornit la primul drum?

Pasiunea de a călători am avut-o aproape din copilărie și ea s-a îmbinat cu nevoia de a trăi (tata murise) și de a-mi cîștiga existența. Ajuns în Constanța m-am angajat ca ajutor de bucătar pe un vas italian. Îmi luasem zborul în lumea largă. Din Italia am luat într-o bună zi un alt vapor și am plecat spre Mogadiscio, capitala Somaliei. Dar nici prima întîlnire cu continentul african n-a durat prea mult. Îmbarcat din nou, am ajuns după o lună de călătorie pe mare, la Buenos Aires. Aici n-am rătăcit hoinar. Am rămas 14 ani. Hazardul a făcut ca, luat sub îngrijirea aproape părintească a unei familii argentiniene, să-mi continui școala și pe la 18-19 ani să încep a publica primele mele însemnări de călătorie, prin revistele și gazetele locale. La început semnam cu numele din acte: Mihai Tican. Fiind român, pentru a da mai multă notorietate semnăturii, mi s-a sugerat să adaug numelui, pseudonimul Rumano, cu care am rămas pînă astăzi. De altfel, prima mea carte, apărută la Buenos Aires la vîrsta de 21 de ani, se intitula „Despre pămîntul drag al patriei mele" și cuprindea note despre meleagurile românești.

— Argentina se pare că v-a trezit totuși curiozitatea de a cunoaște și alte țări?

— Călător neastîmpărat, dornic să descopăr ineditul, dispăream zile întregi de acasă pentru a întreprinde cîte un voiaj, în vreo țară mai apropiată sau mai depărtată de pe continentul sud-american. Ba chiar, în acești ani, m-am încumetat să fac escapade și pe alte meridiane de pe glob: în Mexic, în Canada, în Australia, în Noua Zeelandă, în Filipine...

— Și totuși, cele mai multe din scrisorile dv. apărute în perioada dintre cele două războaie mondiale — și din care unele au fost reeditate în ultimii ani — au ca temă de predilecție peregrinările pe continentul african. E o întîmplare?

— Nicidecum. După primii aproape doi ani petrecuți în Africa între 1922-1923, cînd am străbătut cu piciorul locuri pe care numai imaginația le poate contura celui deprins cu decorul european, „misterele" continentului negru mi-au devenit atît de familiare și oamenii pe care i-am întîlnit, atît de dragi, încît n-am rezistat tentației de a întreprinde încă două „expediții" una în 1925, alta în 1934. Desigur, nici traversarea Europei, în 1924 și între 1935-1940, pentru prima oară ca turist adevărat, pe banii mei, nici șederea de 10 ani în Spania între 1924-1934, unde de altfel mi-au apărut multe cărți despre viața popoarelor Africii, n-au putut deștepta în mine o mai mare încîntare ca cea pe care am încercat-o în fața ineditului african.

La 70 și ceva de ani, scriitorul Mihai Tican Rumano păstrează în suflet nealterat clocotul elanurilor tinerești. Să fie oare aceasta o trăsătură a celor pe care neastîmpărul îi poartă o viață întreagă în căutarea noului?

CONSTANTIN DARIE

● Ştiri interviuri reportaje ● Ştiri interviuri reportaje ● Ştiri interviuri reportaje ● Ştiri interviuri reportaje ● Ştiri interviuri reportaje

ZILNIC

INFORMAŢII

ÎN ATENŢIA PROIECTANŢILOR DE MOBILĂ —

COPIII

Pentru a răspunde cererii crescinde şi îndeosebi concepţiei moderne a organizării vieţii celor mici, Ministerul Economiei Forestiere a iniţiat, încă de anul trecut, o acţiune energică pe linia proiectării unor garnituri de mobilă şi piese separate, destinate intrării în producţia de serie a anului 1967.

Tematica principală a acestei acţiuni sistematice a pornit de la ideea satisfacerii funcţionalităţii mobilierului, potrivit fiecărei grupe de vîrstă (pînă la 4 ani, vîrste preşcolare, vîrste şcolare, tineret), pe planşetele proiectanţilor conturîndu-se numeroase prototipuri la a căror construcţie tehnicienii, maiştrii şi lucrătorii din industria de mobilă au ţinut seama de criterii esenţiale: dimensionarea potrivită fiecărei vîrste, utilizarea de materiale rezistente, evitarea lustrului prin folosirea de plăci emailate şi melaminate, a tapiţeriilor din materiale lavabile, uşor de întreţinut, mase plastice, folii de P.V.C. etc.

Coloritul este atrăgător, multe din piesele realizate avînd imprimate desene inspirate din cele mai cunoscute basme şi povestiri populare. Pentru vîrstele cele mai mici, noile creaţii ale proiectanţilor de mobilă sînt însoţite de jocuri adecvate vîrstei, cuburi, popice, cutii de jucării, balansoare, căluţi etc.

Potrivit cerinţelor, mobilierul destinat vîrstelor mai „înaintate" este prevăzut cu mese de lucru, pupitre, banchete, etajere de cărţi, paturi, comode ş. a.

În scopul folosirii raţionale a spaţiului de locuit, proiectanţii au asigurat anumitor piese un caracter multifuncţional. Astfel, au fost create dulapuri combinate, prevăzute cu masă rabatabilă sau cu tablă şcolară, cu loc rezervat pentru păstrarea cărţilor, a hainelor şi lenjeriei, paturi suprapuse, pentru 2 sau 3 copii, montate fix sau mobile pentru a fi utilizate numai în timpul nopţii.

În vederea contractărilor de către organele comerţului de stat, Ministerul Economiei Forestiere a organizat o expoziţie de prezentare a acestor prototipuri, în pavilionul expoziţiei permanente de mobilă a M.E.F., a cărui construcţie — situată în şoseaua Pipera nr. 48 — a fost terminată de curînd.

Specialiştii au astfel prilejul să aprecieze şi să hotărască darea în producţie a multor modele care nu au existat pînă acum în comerţ, dar care răspund unor mai vechi cerinţe ale familiilor cu copii: ţarcuri colorate şi uşor de instalat şi de demontat, coşuleţe de purtat copiii, cu sau fără suport, pe roţi, suportul putînd fi lăsat la intrarea în blocuri pentru cei care locuiesc la etaj sau la intrarea magazinelor în timpul cumpărăturilor, măsuţe speciale pentru înfăşat noii născuţi, care pot fi montate la capătul patului şi demontate cu uşurinţă, balansoare şi leagăne de apartament, judicios dimensionate, permiţînd jocul sub supravegherea părinţilor ş. a.

ION VALERIU POPA

Fabrica de tricotaje „1 Iunie" Timişoara este specializată în articole pentru preşcolari. Vedere parţială din sala de maşini de tricotat confecţii

Foto: AGERPRES

ACTUALITATEA

DEVA (de la corespondentul nostru)

La Alba Iulia a fost dat în folosinţă un bloc cu 60 de apartamente. Un alt bloc cu 24 de apartamente se află în momentul de faţă în recepţie la Brad. Acestea sînt primele din cele 510 apartamente pe care T.R.C. Hunedoara va trebui să le dea în folosinţă în cursul primului trimestru al acestui an.

În cadrul schimburilor culturale dintre Republica Socialistă România şi Uniunea Sovietică a sosit în Capitală o delegaţie a Ministerului Învăţămîntului din R.S.F.S. Rusă, condusă de S. V. Ciulkov, director general în acest minister.

Timp de două săptămîni, oaspeţii sovietici vor vizita şcoli generale de 8 ani, licee de cultură generală şi institute pedagogice din centrele universitare Bucureşti şi Cluj, se vor întîlni cu profesori din învăţămîntul de cultură generală şi superior.

La 18 februarie a avut loc la Ministerul Afacerilor Externe schimbul de scrisori cu privire la Aranjamentul de schimburi în domeniile culturii, învăţămîntului şi ştiinţei între Republica Socialistă România şi Statele Unite ale Americii pe anii 1967—1968 şi Programul de aplicare a acestuia pe anul 1967.

Din partea română, scrisorile au fost semnate de Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, iar din partea americană de Richard H. Davis, ambasadorul Statelor Unite la Bucureşti.

(Agerpres)

TV

DUMINICĂ 19 FEBRUARIE

8,30: Ora exactă; 8,32: Întîlnirea de duminică; 9,15: Emisiune pentru copii şi tineretul şcolar; 10,30: Emisiune pentru sate; 12,15: Concert simfonic; 13,15: Rapid-Petrolul şi Steaua-Farul; 17,00 Campionatul mondial de patinaj viteză (femei); 18,15 Magazin 111; 19,30: Telejurnalul de seară; 19,45: Interpretul preferat (muzică populară la cererea telespectatorilor); 20,15: Teatrul în studio: „Suflete tari" de Camil Petrescu; 22,10: Invitata noastră: Cîntăreaţa franceză de muzică uşoară, Annie Fratelini; 22,30: Telesport; 22,50: Telejurnalul de noapte; 23,00: Închiderea emisiunii.

SPORT

JUNIORII ROMÂNI ÎN PREAJMA TURNEULUI U.E.F.A.

● *După cum s-a anunţat, în zile de 21 şi 23 martie, la Bucureşti, selecţionata de fotbal (juniori) a ţării noastre, care se pregăteşte în vederea turneului U.E.F.A., va susţine două întîlniri în compania reprezentativei de juniori a Turciei. În vederea acestor jocuri, antrenorul Gheorghe Ola a selecţionat 22 de jucători, dintre care se remarcă portarul Dumbreanu, fundaşul Ciupitu, mijlocaşii Biliboacă şi Profir, înaintaşii Niţă, Neagu, Tătaru II şi Manea.*

După meciurile cu Turcia, selecţionata noastră de juniori va susţine un nou joc de verificare la 5 sau 6 aprilie la Bucureşti cu echipa Bulgariei.

AZI, PE STADIOANE ŞI ÎN SĂLI

● *Stadionul „23 August" din Capitală găzduieşte astăzi un atractiv cuplaj de fotbal, în cadrul căruia se vor disputa două partide amînate din turul campionatului categoriei „A".*

La ora 13,15 se vor întîlni formaţiile Rapid Bucureşti şi Petrolul Ploieşti, iar în continuare formaţia bucureşteană Steaua va primi replica echipei Farul Constanţa.

● *Astăzi dimineaţă, pe stadionul „Constructorul" din Capitală se vor desfăşura trei meciuri de rugbi din cadrul „Cupei de iarnă". La ora 9,30 vor juca formaţiile Gloria şi Griviţa Roşie Bucureşti, iar în continuare Steaua cu Progresul şi Constructorul cu Dinamo.*

● *Astăzi reincep campionatele republicane de volei. Etapa inaugurală a returului programează în capitală următoarele partide: sala Giuleşti (cu începere de la ora 9): Rapid Bucureşti-Ţesătura Piatra Neamţ (feminin); C. P. Bucureşti-Penicilina Iaşi (feminin); sala Dinamo (ora 11): Dinamo Bucureşti-Alumina Oradea (masculin).*

Celelalte jocuri ale etapei sînt următoarele: masculin: Progresul Brăila-Petrolul Ploieşti; feminin: Universitatea Craiova-Dinamo Bucureşti; C.S.M. Sibiu- I.C.F. Bucureşti; Universitatea Cluj-Farul Constanţa.

● *De cîteva zile s-a redeschis patinoarul natural amenajat în parcul sportiv Dinamo. Amatorii de patinaj pot practica sportul lor preferat în fiecare zi, între ora 9—13 şi 16—19.*

● *Campionul mondial de box la cat. grea Cassius Clay a anunţat că dacă va termina victorios în faţa lui Zora Folley în meciul de la 22 martie, atunci următorii săi doi adversari vor fi Spencer şi Joe Frazier, campion olimpic la Tokio. Meciul cu Spencer îl va susţine la Tokio sau San Francisco. Clay a precizat că în acest an urmează să mai susţină alte două întîlniri cu canadianul George Chuvalo şi vest-germanul Karl Mildenberger.*

(Urmare din pag. I)

ce vreţi". Şi într-adevăr tineri fiind, la cea mai mică neînţelegere învită între ei, a făcut fiecare ce-a vrut, fără să ştie că-şi dăunează unul altuia.

Dar nu este oare condamnabilă această falsă obiectivitate din partea părinţilor, a rudelor sau a prietenilor celor care-şi vor întemeia un cămin? Oare nu stă în datoria fiecăruia dintre ei să sfătuiască, să ajute cu vorba şi pilda pe cei doi tineri care păşesc pentru prima dată pe un drum destul de dificil? Este nu numai un gest omenesc, dar şi o dovadă că însăţi tu ai înţeles şi te-ai pătruns de seriozitatea cu care trebuie privită viaţa de familie, îndatoririle de părinte, frate sau soră, răspunderea ta, ca cetăţean. Fără un sprijin real din partea celor din jur, mulţi dintre tinerii căsătoriţi, sînt nevoiţi să cunoască unele adevăruri ale vieţii de familie în urma unei experienţe, care lasă urme neplăcute, în amintirea primilor ani de căsătorie, urme care, cît de cît, alterează posibilitatea unei înţelegeri armonioase între soţi.

Minciuna unei credinţe

Dacă este uneori necesar să primim ajutorul părinţilor şi al prietenilor atunci cînd el este întemeiat, nu este mai puţin adevărat că în unele situaţii aceiaşi oameni pot semăna discordii între tinerii căsătoriţi, sînt în stare să se substituie cauzei răului într-o familie.

La 19 ani Elena A. lasă în urmă trei ani de căsnicie. De fapt numai unul. Din 1964 soţul ei, sătul de scandaluri şi certuri repetate, a preferat să fugă de acasă. A înaintat apoi şi acţiune de divorţ. Acum sînt la prima şedinţă de conciliere. Alături, privesc unul la altul pe furiş; în faţa judecătorului se tem parcă să vorbească: se îndeamnă indirect, adresîndu-se judecătorului: „Să spună ea", „să spună el". În cele din urmă discuţia se înfiripă: S-au cunoscut prin părinţii lor, care lucrau la aceeaşi întreprindere; unul cu faţa, celălalt cu bălaţ, s-au gîndit să se încucrească. Tinerii s-au cunoscut şi ei la urmă, s-au plăcut şi s-au hotărît „să lege casă". Elena avea atunci doar 16 ani. Nici nu terminase şcoala. La cei 16 ani nu se desprinsese încă de sub tutela părinţilor, care s-ar părea, ţin foarte mult la fata lor, pe care o voiau „doamnă". „Ce să se mai ducă la şcoală dacă s-a măritat?", ripostau părinţii la insistenţele soţului; oricît a încercat el să o lămurească, să mai meargă la şcoală, n-a avut ce-i face. Aşa a învăţat-o mama şi tata: să fie neînduplecată! Să nu asculte de nimeni (doar de ei). Şi aşa, neînduplecarea Elenei la un sfat bun era de fapt a părinţilor ei. Nu ea dorea, nu ea voia, ci mama sau tata. Cînd acestor părinţi li s-a părut că ginerele nu cîştigă destul, aceeaşi părere a avut-o, ca prin minune, şi Elena, care pînă atunci se înţelegea bine cu soţul. Certurile şi discuţiile dintre ei i-au despărţit pe cei doi tineri. Elena nu s-a lămurit bine cu cele întîmplate, că în scurt timp a şi fost „logodită" cu un alt băiat, care după cum mărturisea „cîştigă în orice caz mai mult decît primul soţ".

Pe cel de al doilea, logodnicul, îl cunoşteau **părinţii** Elenei dinainte; ştiau mai întîi ei, ce fel de om este, şi, mai cu seamă, cît are buzunarul de mare. Dacă ştia şi Elena? Asta nu are nici o importanţă. Ea nu ştie nici măcar unde lucrează, cu toate că se întîlneşte cu el de o bună bucată de vreme. Important este că „ea se simte stăpînă pe viaţa ei"; aşa ne declară în final, dînd glas unei credinţe false. Un fals în baza căruia judecătorul le dă încă un termen de gîndire pentru a se împăca, urîndu-i Elenei A. ca între timp, să devină într-adevăr stăpîna vieţii ei, a căminului, pe care nejustificat, l-a abandonat sub influenţa — de data aceasta — răufăcătoare a părinţilor.

Ce atîrnă mai greu în balanţă?

Aşadar după un timp mai îndelungat sau mai scurt, din pricini diferite, întemeiate sau neîntemeiate, unii soţi ajung în faţa instanţei. În urma unor neînţelegeri, care li se par iremediabile, îşi închipuiesc salvarea în divorţ. De cele mai multe ori, acest gînd este rodul unei judecăţi pripite, a unuia dintre cei doi soţi sau a amîndorura.

— În asemenea situaţii — ne spune tovarăşul judecător Gheorghe Panta, preşedintele Tribunalului raional 1 Mai — judecătorul este chemat să cîntărească motivele care i-au împins pe cei doi soţi să ceară divorţul. Prin noile dispoziţii legale şedinţele de conciliere, care constituie o fază prealabilă a procedurii de divorţ, au un caracter consultativ; judecătorul poate să se intereseze mai adînc de cauzele unor neînţelegeri, să hotărască dacă pricinile invocate sînt cu adevărat vătămătoare relaţiilor de familie. Cu mare grijă, judecătorul este pus să constate dacă faptele expuse de soţi includ în ele justificări reale ale unui eventual divorţ. Dacă pînă acum exista posibilitatea desfacerii căsătoriei pentru motive generale, fără dovezi foarte precise, permiţîndu-se desfacerea cu uşurinţă a unui cămin, se înregistrau în aceiaşi timp, şi atitudini retrograde din partea unora, privind familia, rolul ei în societate, îndatoririle părinţilor faţă de copii, de creşterea şi educarea lor. În ciuda acestor păreri, familia rămîne ceea ce este, ceea ce trebuie să fie o instituţie de bază a societăţii noastre, care reclamă cea mai mare răspundere şi seriozitate din partea celor ce o formează, sau au un asemenea gînd. Pornind de la acest adevăr, pentru judecător important este să găsească, să descifreze în noianul motivelor invocate de soţ (ie), posibilitatea menţinerii unei căsnicii, care aparent reclamă dezbinarea. Balanţa şi bunul simţ, deopotrivă vor înclina spre motivele, care pot asigura continuarea unei vieţi de familie, şi nicidecum spre cele subiective, care numai temporar au generat neînţelegeri între soţi. Că lucrul este adevărat ne-o confirmă numărul mare al dosarelor de divorţ, anulate înainte de a se împlini ultimul termen de conciliere. Neînţelegerile trecătoare, inerente uneori într-o familie, nu au putut anihila dominanta vieţii armonioase a unor căsnicii, care durau în unele cazuri, de zeci de ani.

Dumneavoastră nu mai divorţaţi!

Întîmplarea a făcut să cunosc personal pe unii soţi, înainte cu cîtva timp, „înverşunaţi duşmani", care veniseră să anunţe că-şi retrag dosarele. Conţinutul acestor dosare îl cunoşteam.

Gheorghe Văcăruş — operator cinematografic la sala „Gloria" şi soţia lui Emilia, salariată la Filatura Românească de Bumbac s-au împăcat. În acţiune soţul se plîngea de „frecvenţa neînţelegerilor, a firii recalcitrante a soţiei" şi nimic mai mult... Acum sînt bucuroşi că au trecut peste impasul creat de „ambiţia" amîndorura.

— Nu cumva nu aţi avut bani pentru divorţ?

— Am fost pregătit şi pentru aceasta; aveam banii... Dar bine că s-a întîmplat altfel decît gîndeam, cînd am venit prima dată la tribunal. Cu banii ne-am luat televizor...

Au şi un băiat — pe Andrei. La el s-au gîndit în primul rînd cînd îndemnaţi şi de judecători au analizat mai serios dacă trebuie sau nu să divorţeze.

Prin urmare au fost neînţelegeri mărunte, dar care la un moment dat li s-au părut celor doi soţi a fi insolubile. Dacă nu s-ar fi gîndit mai mult, mai adînc la ceea ce ar fi urmat să facă, ar fi putut evita urmele unui divorţ şi mai ales consecinţele lui pentru ei şi pentru copilul lor?

Constantin şi Maria A. „sînt luaţi" — cum ne spun — din 1949. Au acum trei copii: unul de 12 ani, altul de 13, iar fata are 19 ani. Sînt vizibil jenaţi... „Ce nu face omul la supărare?" Dacă mai divorţează? „Fata mare se mărită acum; ar fi mai mare ruşinea ca noi să divorţăm!" Şi apoi are un soţ bun; a fost „la supărare" cînd a hotărît un lucra „ca ăsta". Şi numele celor care sînt din nou împreună ar putea continua.

★

Viaţa de familie ne supune unui examen riguros şi continuu; în familie ne descoperim faţete ale caracterului pînă atunci necunoscute; tot aici ne putem forma altele noi. Familia ne cizelează, ne maturizează, într-un cuvînt ne continuă educaţia. Dar, pentru ca să se realizeze acest lucru este necesar ca însăşi membrii ei, să dea dovadă de receptivitate şi seriozitate faţă de problemele pe care le ridică o căsnicie.

Armonizarea caracterelor celor doi soţi, este un rezultat ce se constituie într-un timp relativ îndelungat, în care răbdarea şi răspunderea fiecăruia sînt indispensabile.

Am amintit cazuri în care familia a fost pe punctul dezbinării, tocmai din pricina absenţei acestor note necesare, la care a contribuit în plus şi influenţa unor opinii nesănătoase din afară, din partea părinţilor sau a prietenilor etc., care nici ei la rîndul lor n-au avut — se vede — o experienţă pozitivă. În aceste familii încă insuficient cizelate, se simte nevoia intervenţiei active a opiniei publice sănătoase, expresie a celei mai înaintate etici cetăţeneşti. Familia rămîne elementul fundamental al edificiului social şi pentru fiecare din noi este o cinste în a o încuraja şi a ajuta în formarea unui climat favorabil întemeierii şi menţinerii familiilor, împotriva atitudinilor de uşurinţă şi iresponsabilitate, manifestate de unii, care încă nu şi-au înţeles îndatoririle de om şi cetăţean.

CÎND UITĂM LOGODNA, BATEM LA UŞA TRIBUNALULUI?

Vedere exterioară a Combinatului de celuloză şi hîrtie din Brăila

Foto: AGERPRES

Un mecanic, un inginer, o locomotivă...

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

— Dar cîte minute stai cu ochii ţintă în faţa locomotivei ştii?

— Asta da: tot timpul cursei. Locomotiva e sigură, merge ca ceasul, drumul să fie liber. Îmi aduc aminte... era tot în februarie, în '64. Prima cursă cu Diesel electric. Remorcam pînă la Feteşti 1 800 tone de marfă. O încărcătură mare, mai mare decît cele cu care fusesem obişnuit; şi viteza era mai mare. Nu ştiu cum făceam, dar la curbe tot întorceam capul să văd dacă am toate vagoanele. Inutil gest. un singur vagon dacă s-ar fi desfăcut, aparatele de bord ar fi declanşat alarma. Dar uitasem de asta, eram foarte emoţionat.

— Dacă ai reţinut asemenea lucruri, atunci îţi aminteşti şi prima cunoştinţă cu locomotiva dumitale.

— Bineînţeles. Locomotiva aceasta este foarte puternică şi în acelaşi timp foarte delicată. Şi are multă personalitate. Aşa că trebuie s-o cunoşti bine de la început. Cea cu care lucrez acum, am luat-o anul trecut direct de la „Electroputere". Oltenii mi-au spus oltenește: îţi dăm marfă bună, eşti dator o cinste. Într-adevăr sînt...

Şi omul se ţine de cuvînt. Nu vă fac totalul numărului de pasageri şi al tonelor transportate cu maximum de precizie în timp. Odată, (de curînd s-a întîmplat) plecînd din staţia Brazi către Ploieşti-Triaj a observat că macazurile sînt făcute de fapt spre altă direcţie. A verificat cu memoria desenul încrucişat al şinelor de oţel şi a oprit trenul evitînd un neprevăzut. Dar nici despre asta nu este vorba şi nici despre alte fapte asemănătoare de muncă a căror descriere ar putea să umple pagini întregi. Omul acesta, tată a doi copii mici, cu o meserie care cere un efort deosebit (să te scoli în miez de noapte, să călătoreşti ore în şir mînuind cu atenţie instalaţiile complexe ale Diesel-ului) găseşte timp să şi înveţe. Mărturiseşte însă acest lucru cu oarecare rezerve.

— Am 31 de ani, la vîrsta asta nu e prea plăcut să fii elev de liceu, să te vezi la examen printre puştii de 17—18 ani... A nu, nu vreau să mă fac inginer. Îmi termin liceul, fiindcă un mecanic de Diesel trebuie să fie un om cu carte multă. Miile de cai putere nu le stăpîneşti cu forţa.

...Acesta este mecanicul şi locomotiva lui. L-am cunoscut la depoul Bucureşti-Triaj. Tot acolo l-am întîlnit pe inginer. Şedea pe un scaun în faţa unei mese încărcate cu diverse aparate şi registre. Masa şi scaunele erau foarte vechi: judecînd după vîrsta lor aproximativă acolo va fi stat cîndva un bătrîn mecanic pensionat de reumatism. Îşi potrivea ochelarii cu ramă subţire şi cîrîndu-şi plaiuzul în colţul buzelor „făcea" pe o coală cu indigo turele mecanicilor: locomotiva nr... va pleca în cursă la... cu trenul... etc., etc.

Această imagine a dispărut într-adevăr de mult. A fost nevoie de specialişti: ei să organizeze exploatarea şi întreţinerea noilor locomotive. Un Diesel costă mult, dar poate să producă mult. A fost nevoie ca Ion Călinoiu să înceţe cîţiva ani la facultate, ca să ştie astăzi cum să organizeze ştiinţific viaţa intimă a locomotivei, să îndrume munca celor care o conduc.

— Trebuie să parcurgem zilnic sute de kilometri cu fiecare locomotivă, iar de la oameni se cere un program normal de muncă — altfel scade eficienţa economică.

— Şi nu-ţi este greu tovarăşe inginer? Alaltăieri noapte ai plecat de aici la ora 23 ca să te aducă maşina din nou la ora 4!

— Uneori da, este mai greu. dar aceasta este munca specialistului. Şi de fapt sînt obişnuit. Tata a fost mecanic, aşa că meseria mea este o moştenire.

— Dar organizînd şi dirijînd mereu „producţia" locomotivelor, dumneata şi alţi ingineri de aici, vînd nevînd, uitaţi de factorul creator al muncii inginereşti.

— Ba dimpotrivă. Fără a-ţi pune în joc toate cunoştinţele, toată capacitatea creatoare nu reuşeşti să rentabilizezi mijloacele acestea moderne.

Ion Călinoiu este foarte tînăr. Şi este desigur un lucru cert faptul că el va lucra în transporturi folosindu-se şi de maşini electronice de calcul. Pînă atunci însă... îşi drege glasul (poate că ar fi bine să-şi lase mustaţă — i-am sugerat eu) şi îl cheamă pe mecanic.

— Tovarăşe Ţîrlea, locomotiva doi şapte doi se află la Titan. Va fi aici peste o oră şi paisprezece minute. O pregăteşti pentru Făurei, plecarea la ora cincisprezece.

— Bine tovarăşe inginer. Am plecat, la revedere.

Asemănător celor doi eroi sînt alţi mecanici de locomotivă Diesel sau cu abur, alţi ingineri, sînt impiegaţi şi fochişti, acari şi revizori de cale. Fac o meserie care are mai puţine lucruri comune cu caloriferul şi tihna încăperilor, o meserie de mare răspundere şi cinste.

Dincolo de coincidenţe

mitate în care trebule să învălui un spectacol de teatru? M-am adresat atunci unui autor dramatic. (Fac loc aici cuvîntului său către cititor).

— Cititorule, am cinstea să-ţi închin o nouă lucrare a mea. Doresc să te găsesc în unul din acele momente fericite, cînd, dezbrăcat de griji, mulţumit de sănătate şi de cum îţi merg treburile, de iubită şi de masa pe care ai luat-o, te-ai putea desfăta o clipă cu vederea piesei mele; căci e nevoie de toate acestea pentru a putea fi distrat şi pentru a-mi fi un spectator binevoitor. Dar dacă o întîmplare nenorocită ţi-a zdruncinat sănătatea, dacă drăguţa şi-a călcat jurămîntul, dacă masa n-a fost bine pregătită, sau dacă ai avut o digestie greoaie, atunci... Căci de veselia altuia rîdem prea puţin cînd avem neplăceri personale.

Deci există un consens unanim între cei doi oameni de teatru. Deci să ne unim şi noi vocile la acest cor, scandînd renumitul pleonasm: „ce vremuri erau pe timpul nostru". Numai că trebule să fac o precizare. Autorul dramatic, nu e altul decît celebrul Beaumarchais iar rugămînţile sale le adresa cititorului în prefaţa la „Bărbierul din Sevilla", pe cînd celălalt om de teatru e un anonim al unui teatru unde se joacă de multă vreme, cîte puţin timp, pasagere comedioare mai mult sau mai puţin originale. Şi totuşi, parcă merită să meditcăm puţin.

Cinematografe

DACII
rulează la Patria (orele 9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,15).

OGLINDA CU DOUĂ FEŢE
rulează la Republica (orele 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21,15), Capitol (orele 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 21), Griviţa orele 9; 11,15; 13,30; 15,30; 18; 20,30), Tomis (orele 9; 11,15; 13,30; 16).

NU SÎNT DEMN DE TINE
rulează la Luceafărul (orele 8,30; 11; 13,30; 16). Festival (orele 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21), Flacăra (orele 15; 17,45; 20,30).

NU SÎNT DEMN DE TINE — FIDELITATE
rulează la Feroviar (orele 8; 12; 16; 20). Modern (orele 8,30; 12,15; 16; 20).

UN MARTOR ÎN ORAŞ
rulează la Bucureşti (orele 9; 11,15; 13,30; 16,30; 18,45; 21), Excelsior (orele 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45), Arta (orele 9; 11 15; 13,30; 16; 18,15; 20,30). Melodia (orele 9; 11,15; 13,30; 16,30; 18,45; 21).

ZILE RECI
rulează la Luceafărul (orele 18,30; 21).

MAICA IOANA A ÎNGERILOR
rulează la Tomis (orele 18,15; 20,30), Buzeşti (orele 15,30; 18; 20,30).

RÎDEM CU STAN ŞI BRAN
rulează la Lumina (orele 9,30; 15,30; 19,30). Munca (orele 15,30; 18; 20,15).

NIMENI NU VOIA SĂ MOARĂ
rulează la Aurora (orele 19; 21).

MONDO CANE
rulează la Victoria (orele 8,45; 12,15; 15,45), Dacia (orele 9; 12,30; în continuare: 16,15; 19,45), Miorița (orele 9,30; 13; 16,30; 20).

FIDELITATE
rulează la Victoria (orele 19,15; 21,15).

CELE DOUĂ ORFELINE
rulează la Union (orele 14,30; 16,30; 18,45; 21).

BĂRBAŢI, CICLONI, ANTICICLONI, FRONTURI
rulează la Doina (orele 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30). Program pentru copii, dimineaţa (ora 9).

DIMINEŢILE UNUI BĂIAT CUMINTE
rulează la Giuleşti (orele 15,30; 18; 20,30).

ZORBA GRECUL
rulează la Popular (orele 15,30; 18; 20,30).

COMPLOTUL AMBASADORILOR
rulează la Înfrăţirea (orele 14; 16; 18; 20; duminica orele: 10; 12), Crîngaşi (orele 15,15; 17,45; 20,15).

ANUNŢ MATRIMONIAL
rulează la Pacea (orele 15,45; 18; 20,45), Colentina (orele 15,30; 17,45; 20).

CIMARON
rulează la Viitorul (orele 15,30; 18; 20,30).

LUMEA MINUNATĂ A FRAŢILOR GRIMM
rulează la Bucegi (orele 9,30; 12,15; 15,15; 18; 20,15), Aurora (orele 8,45; 11,15; 13,45; 16,15).

ZEII LOCUIESC ÎN JUNGLĂ — CONSTRUIND — ÎN POARTĂ, IAŞIN — BOMBOANE MUZICALE — VULPEA
rulează la Timpuri noi (orele 9—21, în continuare).

PORUMBELUL DE ARGILĂ
rulează la Vitan (orele 15,30; 18; 20,15).

CARTEA DE LA SAN MICHELE
rulează la Moşilor (orele 15,30; 18; 20,30), Drumul Sării (orele 15,30; 18; 20,30).

EL GRECO — cinemascop —
rulează la Volga (orele 9,30; 12; 15,30; 18; 20,30).

ANGELICA, MARCHIZA ÎNGERILOR şi MINUNATA ANGELICĂ
rulează la Progresul (orele 15; 19).

OLD SHATTERHAND
rulează la Lira (orele 15,30; 18; 20,30).

PRIMUL AN DE CĂSNICIE
rulează la Pacea (orele 15,45; 18; 20,15).

FIUL CĂPITANULUI BLOOD
rulează la Cotroceni (orele 15,15; 18; 20,45).

ZILNIC ● Ştiri însemnări comentarii ● Ştiri însemnări comentarii ● Ştiri însemnări

DE PESTE HOTARE

JAPONIA: Demonstraţie împotriva prezenţei americane la Okinawa

Viitorul guvern brazilian

Lista celor 16 miniştri ai viitorului guvern al mareşalului Costa e Silva, preşedintele ales al Braziliei, care va fi investit la 15 martie, a fost confirmată oficial de către purtătorul de cuvînt al viitorului preşedinte, Nario David Andreazza.

Principalele posturi au fost ocupate de reprezentanţi ai grupului militar care au participat la înlăturarea, în 1964, a fostului preşedinte Goulart. La externe a fost numit Magalhaes Pinto, bancher şi fost guvernator al statului Minas Gerais. La interne figurează generalul Alfonso de Albuquerque.

Dintre cei 16 miniştri, nouă sînt militari, ceea ce dovedeşte că viitorul cabinet are puţine şanse de a se abate prea mult de la linia stabilită de actualul regim. În acelaşi timp, cabinetul este constituit în aşa fel apreciază observatorii, încît să facă faţă unui dialog cu opoziţia dialog dorit atît de cercurile de afaceri din Sao Paulo cît şi de politicienii tradiţionali, ca fostul guvernator Carlos Lacerda şi fostul preşedinte Juscelino Kubitschek. Absenţa din guvern a membrilor actualului cabinet Branco arată că mareşalul Costa e Silva intenţionează, după cum apreciază France Presse, să modereze politica forte a predecesorului său. Totodată, viitorul guvern va urma, fără îndoială, o politică economică conservatoare.

„Scandalul C. I. A."

Noi dezvăluiri privind intervenţia C.I.A. în lumea studenţească

Scandalul pe care revista „Ramparts" l-a declanşat prin dezvăluirile sale în legătură cu infiltrarea C.I.A. în mediul studenţesc, dobîndeşte proporţii nebănuite iniţial. Un colţ al cortinei care acoperea această afacere tenebroasă odată ridicat, privirile opiniei publice au putut descoperi o suită de fapte şocante.

C.I.A. păstrează tăcerea, Departamentul de stat cultivă echivocul iar în coloanele ziarelor se înmulţesc mărturiile. NEW YORK TIMES a dat publicităţii lista unor „fundaţii" cu sediul în S.U.A. care serveau drept intermediari pentru transmiterea fondurilor furnizate de către C.I.A. Denumirile lor par inocente: „Societatea americană a culturii africane", „Prietenii americani ai Orientului Mijlociu", „Institutul internaţional pentru studierea pieţii" etc. Conducătorii acestor organizaţii întreţinute de către C.I.A. au intrat în alarmă. Se pare că la sediul lui „Central Intelligence Agency" reuniunile se desfăşoară într-un ritm neîntrerupt, mai ales că sfera acuzaţiilor s-a lărgit: ar fi vorba de penetrarea şi în lumea sindicală. O ştire de ultimă oră provenită din paginile numărului de sîmbătă al ziarului WASHINGTON POST arată că C.I.A. ar fi subvenţionat şi activităţi desfăşurate de ziarişti americani în cadrul Federaţiei internaţionale a ziariştilor. Fondurile primite ar reprezenta aproape un milion de dolari.

După unele informaţii conducerea Asociaţiei naţionale a studenţilor americani examinează posibilitatea întreruperii activităţilor internaţionale. De altfel, este greu de presupus că liderii acestei organizaţii ar putea să-şi facă apariţia la tribuna unor reuniuni internaţionale fără ca să trezească bănuiala că fiecare frază pe care o rostesc a fost redactată în birourile C.I.A., iar fiecare gest corespunde unui scenariu elaborat în aceleaşi birouri. NEW YORK TIMES a publicat informaţii din care reiese că unii conducători ai studenţilor au primit din partea C.I.A. sume care se ridicau anual pînă la 5 000 de dolari. „Generozitatea" acestei instituţii de spionaj avea un mobil precis: tinerii trebuiau să furnizeze date secrete şi să desfăşoare activităţi cel puţin dubioase. În cursul unei conferinţe de presă, Sam Brown, preşedintele consiliului de conducere al Asociaţiei naţionale a studenţilor americani a relatat modul în care C.I.A. şi-a început recrutările printre studenţi. De la o discuţie pe aspecte aparent inofensive, recrutorii C.I.A. treceau la propuneri atrăgătoare: „un angajament util în străinătate". Traducerea exactă: sarcini de spionaj. Cei atraşi în angrenajul C.I.A. erau obligaţi să presteze un jurămînt, fiind siliţi să păstreze o discreţie absolută.

Declaraţiile pe care Robert Kennedy le-a făcut vineri la New York demonstrează că dezvăluirile privind intervenţiile C.I.A. printre studenţi nu au reprezentat o surpriză pentru oficialităţi. S-ar părea, chiar, că a existat o aprobare în acest sens provenită de la Casa Albă. Acum, în toiul scandalului, autorităţile preferă să se declare surprinse.

M. RAMURĂ

Tezaurul regăsit

700 pagini de însemnări cu un fabulos conţinut de date şi informaţii istorice, notaţii despre pictură, 200 de desene printre care schiţe arhitecturale, aparate mecanice, maşini zburătoare. Manuscrisele aparţinînd lui Leonardo da Vinci „atotputernicul în toate", cum îl denumea Michelet, au fost descoperite recent la Biblioteca Nacional din Madrid de către doi profesori americani, Ladislao Reti şi Jules Piccus.

Dificila şi incerta căutare a acestor manuscrise a început în veacul trecut. La cererea profesorului florentin de Marinis, ambasada italiană din Madrid s-a adresat la 1898 directorului Bibliotecii Naţionale din capitala Spaniei pentru a solicita relaţii despre un manuscris vincian, care era înregistrat într-un vechi catalog al acestei biblioteci. După stăruitoare căutări, anticul catalog madrilen a fost descoperit; aici era într-adevăr consemnată existenţa în Biblioteca naţională a paginilor de însemnări făcute de Leonardo da Vinci către sfîrşitul veacului XV. Plini de speranţă, cercetătorii spanioli au început căutarea lor, mai ales că exista şi un fericit precedent: „De remediis utriusque fortunae" a lui Petrarca fusese găsit aici, tot pe baza descoperirii anterioare a unei menţionări în catalogul bibliotecii. Dar, reaminteşte specialistul ziarului „Corriere della sera", cele mai zeloase investigaţii întreprinse la acea dată nu au dus decît la constatarea sigură că biblioteca din Madrid nu se află în posesia manuscrisului căutat. Cu toată concluzia categoric negativă, cercetătorii vincieni n-au dezarmat. Spaniolii, italienii — şi în primul rînd milanezii (deşi veneţian Leonardo a locuit şi a creat multă vreme la Milano) — francezii, şi în ultimele decenii americanii, au continuat căutările.

După aproape un veac, în 1964, francezul André Corbeau a adus, în urma cercetărilor sale în arhivele spaniole, o precizare de mare semnificaţie: cele două manuscrise ale lui da Vinci s-au aflat cu certitudine în posesia lui Juan de Espina (jumătatea secolului XVII), deci ele se află tot în Spania. Concluzie optimistă, care s-a dovedit după numai doi ani total fondată: căutînd sistematic Reti le-a găsit la Madrid, rătăcite pur şi simplu în imensul fond de manuscrise al Bibliotecii naţionale.

Însemnările gigantului Renaşterii datează din 1491—1505, perioada sa cea mai fecundă, petrecută la curtea milaneză a lui Ludovic Maurul. Aici, Leonardo se prezentase drept constructor de arme, care de asalt, canale, fortificaţii, edificii publice şi numai în ultimul rînd pictor şi sculptor. Totuşi la Milano el a pictat „Cina cea de taină" sau „Doamna cu hermina" şi a scris „Paragone", celebru tratat de pictură, completat acum cu noile manuscrise descoperite la Madrid. În perioada sa milaneză de la sfîrşitul veacului XV, începutul celui de-al XVI-lea, Leonardo a depus şi o efervescentă activitate ştiinţifică: studii de anatomie, geologie, construcţii hidraulice, mecanică, aviaţie. În cursul acestor cercetări şi inovări atît de diverse s-a creat enorma îngrămădire de manuscrise; din nefericire, ordinea lor, problematică chiar la origine, a devenit aproape haotică prin gruparea destul de arbitrară, cauzată în parte şi de lipsa scrierilor încă neredescoperite. Unele dintre acestea, după opinia unor cercetători, au fost duse în Spania de către artişti italieni ai veacului următor (deţinători mai mult sau mai puţin samavolnici ai tezaurului vincian), chemaţi de suveranii madrileni pentru a decora Escorialul. Această soartă par a fi avut şi manuscrisele recent descoperite la Madrid: potrivit relatărilor ziarului „Corriere della sera", profesorul Reti le-a identificat cu cele văzute de pictorul Carducho la 1628 în colecţia lui Juan de Espina. În „Dialogos de la pintura" editată în 1632 la Madrid, Carducho scria: „am văzut două cărţi desenate şi scrise de mîna marelui Leonardo da Vinci, de o neasemuită „curiosidad y doctrina". El adaugă că don Juan de Espina nu le-a cedat nimănui (nici chiar prinţului de Galles, foarte doritor să intre în posesia lor) ci le-a dăruit la moartea sa regelui Filip al IV-lea. Profesorul Reti afirmă cu certitudine că cele două manuscrise au parvenit Bibliotecii naţionale din colecţia familiei regale spaniole care le deţinea de la Espina.

În tot cazul, eforturile conjugate ale cercetătorilor veacului nostru confirmă fără dubiu paternitatea vinciană a acestor manuscrise recent descoperite, care vor completa şi, poate, vor contribui la sistematizarea operei lui Leonardo da Vinci, atestînd încă o dată universalitatea geniului titanic.

VIORICA TĂNĂSESCU

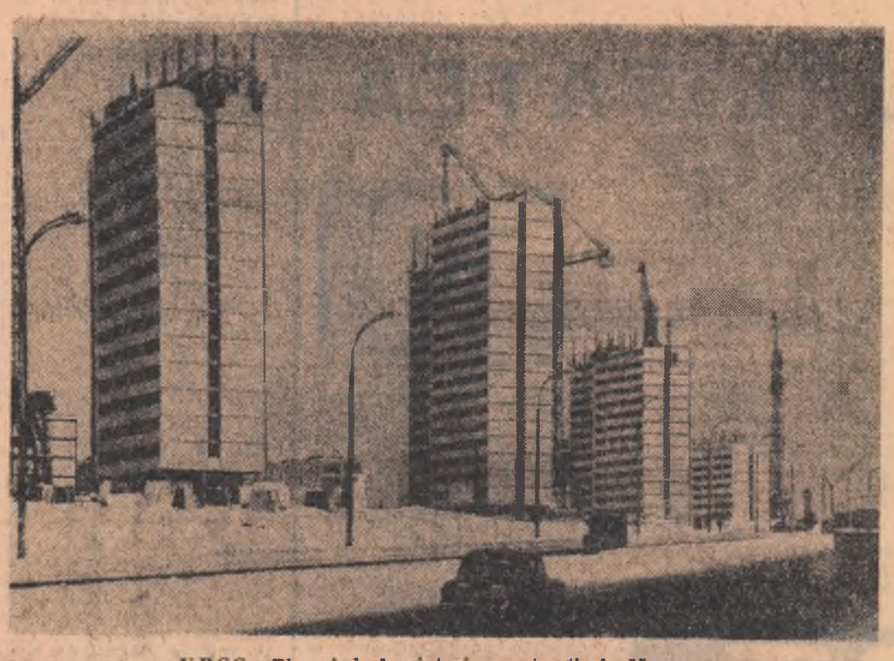

U.R.S.S.: Blocuri de locuinţe în construcţie la Moscova

pe scurt

● GRECIA a intrat în campania preelectorală. Evenimentul principal care a marcat acest început de campanie a fost manifestul adresat poporului grec de liderul partidului Uniunea de Centru, Papandreu. Conţinutul acestui manifest care expune punctele de vedere ale Uniunii de Centru privitoare la problemele fundamentale ale ţării urma să fie expus într-o cuvîntare pe care Papandreu intenţiona s-o rostească la un miting electoral organizat în sălile unui mare hotel din Piaţa Omonia. Din cauza viscolului, mitingul nu s-a mai ţinut, deşi mii de cetăţeni se adunaseră în faţa hotelului.

● SECRETARUL general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, U Thant, a avut vineri o întrevedere la sediul organizaţiei cu reprezentantul permanent al S.U.A. la O.N.U., Arthur Goldberg. La sfîrşitul întrevederii, U Thant a declarat ziariştilor că a fost abordată problema vietnameză dar că „nu s-a observat nici o schimbare importantă în poziţia americană".

Guvernul american a respins toate propunerile secretarului general al O.N.U. privind încetarea bombardamentelor asupra Republicii Democrate Vietnam, pentru crearea unei atmosfere favorabile rezolvării conflictului vietnamez.

● ÎN URMA ploilor torenţiale care au căzut în ultimele 48 de ore, la Veneţia a fost decretată starea de alarmă. Piaţa San Marco este parţial inundată, iar autorităţile au dispus instalarea a numeroase pasarele pe străzile oraşului. Vîntul suflă în direcţia Veneţiei cu o viteză de 80 km pe oră şi marea este extrem de agitată.

● SASE senatori republicani au anunţat că au deschis o campanie pentru a obţine sprijin în favoarea unei rezoluţii care cere retragerea trupelor S.U.A. din Europa occidentală şi organizarea unui studiu atent al situaţiei relaţiilor europene, ca şi a Alianţei atlantice. Potrivit agenţiei Associated Press, planul republican, prezentat drept „o alternativă" la o rezoluţie a unor senatori democraţi care cere reducerea trupelor americane din Europa occidentală, a fost primit cu oarecare simpatie de fruntaşii politici democraţi.

Tanzania învaţă

Răsar şcoli printre bananieri şi copaci mango. Luminiţele de la şcolile elementare, ard pînă noaptea tîrziu şi pe foile albe de hîrtie se aştern primele semne descrise încă de mîinile neîndemînatice ale oamenilor care descoperă abia acum bogăţiile culturii scrise. Învăţătorii sînt elevi sau absolvenţi de liceu care în mod voluntar le împărtăşesc din cunoştinţele lor. În întreaga Tanzanie, 630 000 de oameni, tineri şi bătrîni frecventează şcolile serale. Conform programului „alfabetizării" propus de guvern, în anul viitor, trebuie să antreneze la aceste cursuri pînă la 85 la sută din populaţia analfabetă a ţării. În acest scop au şi fost alocate aproximativ 30 milioane de lire.

În egală măsură, Ministerul învăţămîntului acordă o atenţie deosebită instruirii copiilor. Înainte de obţinerea independenţei nici măcar o treime din copii nu avea posibilitate să înveţe. Astăzi mai mult de jumătate dintre ei sînt înscrişi la şcolile de opt ani. În capitala ţării, Dar-es-Salam, 85 pînă la 90 la sută dintre copii merg la şcoală, iar 25 000 sînt acesta ca şi în anul elevi de liceu. Învăţămîntul eliberat de influenţa colonială avea nevoie de adaptare la realităţile africane. Ultima măsură guvernamentală privind înlocuirea limbii engleze cu limba kisuaheli, ridicată acum la rangul de limbă oficială, a fost un eveniment de o deosebită importanţă. Profesori de la institutele superioare au lucrat la elaborarea unui nou manual în limba kisuaheli pentru şcolile elementare din ţară. În prezent zeci de copii au acest manual la dispoziţie.

D. TOPOR

172 miliarde

Deobicei ocolesc tabelele cu multe cifre. Le consider, poate dintr-o viziune eronată, destinate economistului, omului de specialitate care poate să extragă prompt, cu precizie esenţa coloanelor de cifre meticulos rînduite. Mai multe tabele publicate de revista U.S. NEWS AND WORLD REPORT mi-au reţinut privirea şi m-am simţit tentat să săvîrşesc o incursiune pe acest teren arid. Elementul stimulator l-a reprezentat cifra pe care publicaţia de peste ocean o situat-o în fruntea articolului consacrat economiei americane în 1967. Într-un titlu se punea întrebarea: „Ce înseamnă 172 miliarde dolari?". Mai întîi o lămurire: 172 miliarde dolari reprezintă suma prevăzută în bugetul S.U.A. (care începe la 1 iulie a.c.) la capitolul cheltuieli. Semnificaţia reală a acestei sume poate, totuşi, să ne scape. Ne-am obişnuit să întîlnim în articolele pe teme economice referiri la milioane şi miliarde, încît cele 172 miliarde de dolari n-au darul să ne impresioneze. U.S. NEWS AND WORLD REPORT ne ajută să sesizăm dimensiunile exacte ale cifrei prin sublinierea faptului că „172 miliarde dolari reprezintă o sumă mai mare decît au reuşit să cheltuiască toţi preşedinţii americani de la George Washington pînă la Franklin D. Roosevelt — o perioadă de 144 ani". Revista, pe care o bănuim bine informată, afirmă că suma „este de aproape 20 de ori mai mult decît a cheltuit Roosevelt în orice an al «New Deal»-ului înainte ca pregătirile de război să devină un factor şi într-un moment în care naţiunea era foarte îngrijorată de cheltuielile guvernului federal". Suma echivalează cu aproape două treimi din costul primilor trei ani ai celui de-al doilea război mondial, fiind „un record în materie de cheltuieli". De altfel, preşedintele Johnson va dobori chiar propriile sale recorduri cheltuind în 1967 cu 52 miliarde mai mult decît în primul an cînd s-a instalat la Casa Albă.

Ce buzunare vor înghiţi această fabuloasă bogăţie? În cursa dintre tunuri şi unt, învingătoare au ieşit primele. Biruinţa lor se exprimă în alocaţia de proporţii fără precedent: 76 800 000 000 dolari. Gîndiţi-vă că pentru construcţiile de locuinţe se vor cheltui abia 1 800 000 000 dolari iar pentru învăţămînt 2 700 000 000 dolari. Un senator din Connecticut a propus ca în următorul deceniu să se cheltuiască 100 miliarde dolari pentru „îmbunătăţirea vieţii urbane". Suma era minoră: după calcule preliminare reprezenta abia o zecime din necesităţile reale. Dar Casa Albă are preocupări de alt ordin...

Etalarea uimitoare a acestor cifre cu care oamenii simpli nu prea sînt obişnuiţi în viaţa cotidiană determină o legitimă întrebare: care vor fi sursele de finanţare a colosalelor cheltuieli bugetare? Revista U.S. NEWS AND WORLD REPORT ne oferă răspunsul: „Preşedintele intenţionează să scoată 168 100 000 000 dolari din buzunarele populaţiei şi firmelor". Numai că povara nu va fi împărţită egal. Firmele vor plăti 33 900 000 000 dolari. Restul, populaţia prin impozite directe, taxe şi felurite obligaţii fiscale fiecare cu o denumire mai mult sau mai puţin lămuritoare. S-ar părea că cei denumiţi cu compătimire „mai puţin norocoşi" vor plăti pînă la urmă ambiţiile Administraţiei. În schimb, risipindu-ne eventualele nelinişti, revista anunţă fericita veste că „potrivit Casei Albe, firmele vor avea un nou an de profituri mari". Beneficiile brute ale „norocoşilor" vor atinge, probabil, „un nou record de 83 miliarde dolari". Deci, dacă am înţeles bine, din mulţimea de tabele şi cifre se prevede ca „norocoşii" să fie şi mai norocoşi iar cei „mai puţin norocoşi" să rămînă în aceeaşi postură de neinvidiat. Cît priveşte cele 172 miliarde, să n-avem griji: buzunarele ce le vor înghiţi sînt de pe acum pregătite pentru această operaţiune. Contribuabililor nu le rămîne de făcut decît să se resemneze cu lectura paginilor în care se povesteşte despre promisiunile Casei Albe privind „marea societate"...

EUGENIU OBREA

Însemnări din Cehoslovacia

Bratislava universitară

Bratislava, oraş în care învaţă 20 000 studenţi, este unul din marile centre universitare ale Cehoslovaciei, avînd o tradiţie născută cu multe secole în urmă. Dovezile atenţiei acordate dezvoltării învăţămîntului le poţi întîlni cu uşurinţă.

În piaţa Gootwaldov, aflată în plin centrul oraşului, se înalţă un amplu complex studenţesc. Sînt terminate şi date în folosinţă facultăţile de chimie, arhitectură şi construcţii de maşini. Sînt în curs de ridicare Facultatea de construcţii şi Facultatea de tehnologie chimică. Echilibrul arhitectonic al acestui complex va fi dat de un bloc cu 20 de etaje — cea mai înaltă clădire a Bratislavei — destinat laboratoarelor şi decanatului. Proiectele prevăd, însă, şi apariţia unui nou orăşel studenţesc care va fi construit în apropiere de Dunăre şi va fi înconjurat de grădina botanică şi parcul zoologic. În legătură cu această construcţie doream amănunte, pe care le-am obţinut prin bunăvoinţa ing. arhitect Holcik Viliam, directorul administraţiei construcţiilor universitare din Bratislava.

— În marginea oraşului se construieşte acest complex studenţesc pe care noi ne-am obişnuit să-l numim „noul oraş universitar". Aici vor funcţiona facultăţile de ştiinţe naturale, de electrotehnică, şi de cultură fizică şi sport. Oraşul se va întinde pe 56—57 de hectare. Partea de sus a ansamblului, formată din clădiri aşezate în formă de şah şi echilibrate arhitectonic de un bloc turn, este destinată căminelor. Aici vor locui 9 600 de studenţi. Am prevăzut mult spaţiu verde, plantaţii de arbuşti, flori. Studii şi expertize medicale ne-au dovedit că acestea contribuie la relaxarea sistemului nervos, dezvoltă în procente apreciabile capacitatea de muncă a studenţilor. Aici vor funcţiona şi cluburi, cofetării, magazine cu obiecte de uz cotidian. Vrem să-i ajutăm pe studenţi să facă cît mai multă economie de timp. Sînt, în acelaşi timp proiectate un număr corespunzător de laboratoare care să permită fiecărui student să realizeze o şi mai strînsă împletire a studiului teoretic cu experimentul de laborator.

— Aţi putea să ne spuneţi cîteva cuvinte în legătură cu darea în folosinţă a acestui complex?

— Întregul complex este prevăzut să fie gata în perioada 1975—1980. El va fi dat în folosinţă însă treptat. În 1967, de pildă, 1 280 de studenţi se vor muta în camere confortabile cu cîte 2 paturi fiecare. Pînă în 1970 numărul studenţilor locatari ai noilor internate se va ridica la aproape 5 000. Tot pînă atunci va fi gata facultatea de electrotehnică.

— În conceperea acestui ansamblu arhitectural — s-a avut în vedere şi acele cerinţe specifice vîrstei studenţiei?

— Evident. Dovada: numărul mare al cluburilor înzestrate cu săli de dans, cu utilajul necesar vizionărilor de spectacole de teatru şi filme, o puternică bază sportivă avînd ca centru un mare stadion pe care noi îl vrem şi foarte modern şi, în sfîrşit, baza sportivă nautică. La Dunăre se fac în acest scop amenajări speciale, se ridică construcţii adecvate...

PETRU ISPAS

Protest la Hamburg

PESTE 18 000 de studenţi din Hamburg au organizat o demonstraţie de protest împotriva politicii S.U.A. în Asia de sud-est.

Demonstranţii au străbătut străzile centrale ale oraşului purtînd pancarte pe care erau înscrise lozinci ce condamnau agresiunea americană împotriva poporului vietnamez.

însemnări — *Reeditarea „elefantului"*

...Cîteva zeci de avioane îşi fac apariţia. Din avioane sar 2 000 de paraşutişti „special instruiţi şi echipaţi". De-abia au pus piciorul pe pămînt că se şi apucă „să organizeze o revoluţie". Imediat izbucneşte „o răscoală generalizată". În acelaşi timp, detaşamente de „şoc" staţionate într-un „sat vecin prieten" trec frontiera şi-i ajută pe răsculaţi". După „cel mult o săptămînă" răscoala biruie. În capitală intră călare pe un cal alb însuşi genialul organizator al „eliberării".

N-am făcut decît să transcriem, folosind larg însăşi terminologia autorului, noua şi cea mai completă variantă a planului de „eliberare" a Katangăi, difuzată de faimosul şi încă neobositul Chombe. Varianta aceasta, dezvăluită într-o convorbire cu ziarişti portughezi şi descrisă într-o corespondenţă din Lisabona a lui NEUE ZÜRCHER ZEITUNG seamănă în linii mari cu anterioarele planuri denumit „elefantul alb". Ce-i drept şi-a făcut apariţia (pe hîrtie) pe lîngă cunoscutele detaşamente de „şoc" compuse din mercenari şi un întreg desant aerian.

Lucrul cu adevărat nou şi oarecum semnificativ este că noua ediţie, modernizată şi minuţios elaborată a proiectului de „campanie în Katanga" este concepută şi prezentată într-o perspectivă îndepărtată. Vorbind despre planurile lui măreţe, Chombe a ţinut să precizeze că nu se gîndeşte la posibilitatea unei acţiuni decît „peste aproximativ cinci ani".

Ca exilul prelungit stimulează reveriile maestrului katanghez, întru storărilor şi-i populează visele cu „rebeliuni generalizate" şi „invazii aeriene" e un fenomen omenesc de înţeles. Dar continuînd pe drumul proiectelor de perspectivă Moise Chombe ar putea ajunge repede, cu spiritu-i de iniţiativă recunoscut, la un plan infailibil de „eliberare" pentru anul 2 000. Dacă ne gîndim bine, noua variantă împărtăşită ziariştilor portughezi ar putea să ateste că celebrul politician aventurier este lucid şi mai realist decît se poate presupune după fanteziile despre „cei 2 000 de paraşutişti" şi „răscoala biruitoare". Acel „peste aproximativ cinci ani" s-ar putea foarte bine să însemne că Chombe a început să se obişnuiască cu un gînd. Cu gîndul că-şi va realiza planurile la sfîntul aşteptă...

EM. RUCĂR

Demonstraţie studenţească la Barcelona

Vineri seara, în centrul Barcelonei a avut loc o demonstraţie în cadrul căreia aproximativ 1 000 de studenţi şi muncitori au manifestat în sprijinul sindicatelor libere (interzise de autorităţi) pentru îmbunătăţirea salariilor şi a condiţiilor de învăţămînt şi dizolvarea Poliţiei secrete spaniole. La intervenţia poliţiei, care a împrăştiat demonstraţia, au fost arestate 20 de persoane. În cursul ciocnirilor, un reporter al televiziunii americane a fost grav maltratat de poliţişti, deşi el a prezentat permisul de corespondent străin, eliberat de autorităţile spaniole.

O altă demonstraţie a studenţilor şi muncitorilor a avut loc la Madrid în faţa Universităţii. Poliţia a operat şi aici arestări în rîndul studenţilor. La Tarrsa, un centru industrial din regiunea Barcelonei au avut loc ciocniri între mai multe sute de demonstranţi şi poliţişti. Au fost rănite zece persoane, printre care un poliţist, şi au fost arestaţi mai mulţi demonstranţi.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa „Scînteii". Tel. 17.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii".